

בית המדרש לרבנים
ע"ש שכטר
Rabbinical Seminary

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר ע"ר

שנתון

שנת הלימודים תשע"ז
(2016-17)

* כל הנאמר בשנתון תקף לגבי נשים וגברים כאחד.

תוכן העניינים

3	בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר.....
4	ההנהלה.....
4	סגל המרצים.....
5	ספריות ושירותים אחרים.....
6	בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר - תיאור.....
7	הכשרת רבנים.....
7	יהדות מסורתית- קונסרבטיבית.....
8	רבנות מסורתית במדינת ישראל.....
8	הזיקה למכון שכטר למדעי היהדות.....
10	תכנית הלימודים להסמכה.....
	מדיניות אקדמית – המדיניות אשר להלן תקפה לכל הסטודנטים המתקבלים לתכנית להסמכה החל משנת תשע"ג.....
26	תכנית משל"י.....
28	תכנית תורה לשמה.....
34	תכנית חד-שנתית לתלמידי רבנות מבית המדרש לרבנים באמריקה הלטינית
36	ותכנית משותפת עם JTS.....
37	תכנית תעל"ה.....
38	תכנית ליבהבר.....
40	רשימת קורסים תכנית להסמכה.....
45	רשימת קורסים תכנית משל"י.....
53	תקנון משמעת אקדמית.....
54	לוח שנה לשנת הלימודים תשע"ז.....

חלק א':

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר

ההנהלה

הרב אבי נוביס דויטש-דיקן
הרב דיאנה וילה - רכזת תכנית משל"י ותכנית תורה לשמה
הרב חיה רואן בקר - רכזת עבודה מעשית
ד"ר גליה גלזנר חלד - יועצת אקדמית תכנית משל"י
רכזת אדמיניסטרטיבית - הגב' ענת שיטרית

סגל המרצים

ד"ר ארי אקרמן, חינוך ומחשבת ישראל
פרופ' משה בנוביץ, תלמוד והלכה
גב' שרה טובה ברודי, תלמוד והלכה
מר אלי ברקת - תורה לשמה
הרב פרופ' דוד גולינקין, תלמוד והלכה
ד"ר גליה גלזנר חלד, משפחה וקהילה
הרב אביטל הוכשטיין-תורה לשמה
ד"ר אלי הולצר, תלמוד, מדרש, משפחה וקהילה
ד"ר חנה השקס - תורה לשמה
ד"ר גילה וכמן, מדרש
ד"ר סטיבן חזן ארונוף, משפחה וקהילה
הרב אברהם לידר - תורה לשמה
ד"ר גלעד לנדאו, תלמוד
הרב אבי נוביס-דויטש, תלמוד הלכה, רבנות
הרב פרופ' שמא פרידמן, תלמוד
ד"ר אלישיב פרנקל, תלמוד
ד"ר דוד פרנקל, מקרא
ד"ר תמר קדרי, מדרש
גב' רחל כורזים - תורה לשמה
ד"ר אריאל פיקאר - תורה לשמה
ד"ר גייסון רוגוף, תלמוד
פרופ' אלכסנדר רופא - תורה לשמה
פרופ' אביגדור שנאן - תורה לשמה
החזנית שרהלי שרל פוקס, מיומנויות בית כנסת

ספריות ושירותים אחרים

שתי ספריות ובהן מאגר ספרי בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר עומדות לרשות התלמידים. בספריית שוקן ברח' בלפור 6 בירושלים יש אוסף של כ-60,000 ספרים בכל התחומים של מדעי היהדות עם דגש על חסידות, קבלה, תפילה, שירה ופיוט.

בספריית מכון שכטר, הממוקמת בקומה השניה של בניין המנהלה, יש כ-37,000 ספרים במדעי היהדות והחברה. כמו כן, הספרייה מחזיקה את חומר הלימוד הדרוש לכל הקורסים הניתנים במכון שכטר. הספרייה פתוחה בימים ב'ה' בין השעות 15:00-18:00 והיא כוללת שירותי השאלה.

בספרייה נמצא מאגר המידע ("פרוייקט השו"ת") של אוניברסיטת בר-אילן וכן מאגר המידע של כתבי-יד של התלמוד הבבלי שפותח על-ידי המכון לחקר התלמוד על שם שאול ליברמן. בנוסף, דרך החיבור למלמ"ד (המרכז לשירותי מידע דיגיטליים), ניתן לחפש באוספים המיוחדים בארץ, כגון הקטלוגים של הספריות האוניברסיטאיות, רשימת הספרים המאוחדת, רשימת כתבי-העת המאוחדת, רשימת מאמרים במדעי היהדות (רמב"י), והמפתח לכתבי-עת עבריים.

בבניין הכיתות קיים "בית מדרש", המיועד ללימוד בחברותא. למטרה זו נמצא במקום אוסף של כ-2000 ספרי יסוד.

תלמידי בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר רשאים לקבל כרטיס קריאה לספרייה הלאומית בגבעת רם בתעריף מוזל. לפרטים יש לפנות למזכירה האקדמית של מכון שכטר למדעי היהדות.

האחריות של הסטודנטים היא להחזיר ספרים מושאלים לספרייה בזמן. במקרה של ספר לא מוחזר, הספרייה תתן עד שלוש התראות ולאחר מכן, יש לה זכות לגבות את מחיר הספר בנוסף לקנסות הנלוות מאותם הסטודנטים.

ניתן לקבל "כרטיס סטודנט" של התאחדות הסטודנטים הארצית בחודש הראשון של שנת הלימודים. הכרטיס מקנה הנחה בתחבורה ציבורית ובמופעי בידור.

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר - תיאור

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר הוקם בשנת תשד"ם (1984) על ידי התנועה המסורתית (קונסרבטיבית) על מנת להכשיר מנהיגות רבנית ישראלית אשר תהיה מופת לענווה ומסירות נפש, לשיוויון וצדק חברתי ולמתן משמעות רוחנית-קהילתית השואבת מעולם ההלכה והמחשבה של חז"ל בבחינת **רבי ישמעאל אומר [...] הלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות (משנה, אבות ד'ה')**

מוסמכי ומוסמכות בית המדרש לרבנים פועלים לקידום ערכי התנועה המסורתית ומפעליה החינוכיים והקהילתיים בארץ בדרכים שונות: **הנהגה של קהילות התנועה המסורתית ומפעליה השונים; תנועת הנוער נוע"ם, הלשכה לשירותי דת ועוד.**

הוראת יהדות והדרכת מורים ותלמידים בבתי ספר תל"י בפרט ובמסגרות אקדמיות ומערכת החינוך בישראל בכלל.

עבודה כתומכים רוחניים במערכת הבריאות, עובדים קהילתיים, עובדי ארגוני זכויות אזרח או כותבים וחוקרים במדעי היהדות, אשר פועלים מעשיר את האופקים המחשבתיים והמעשיים בארץ ברוח ערכי התנועה המסורתית.

בית המדרש משמש גם אכסניה ותחנה חשובה בתהליך הכשרת תלמידי רבנות קונסרבטיבית מחו"ל, מתוך שאיפה להפוך את ישראל למרכז רוחני של היהדות הקונסרבטיבית ושל יהדות העולם. לבית המדרש מגיעים מדי שנה תלמידים מהתנועה המסורתית מבתי מדרש לרבנים קונסרבטיבים במרכזים אחרים בעולם: בית המדרש לרבנים באמריקה (JTS) והסמינריו רביניקו ע"ש מרשל ט. מאייר שבבואנוס איירס.

הכשרת רבנים

ההשקפה שיש לשלב את בית המדרש לרבנים במסגרת רחבה יותר של תכניות אקדמיות, ולהכשיר את לומדיו לקבלת תואר אקדמי שני, ובו בזמן להתמקד גם בהעשרה מיוחדת בתחומים הדרושים לתפקודי רבנים, היא הקו המנחה את תכנית הלימודים בבית המדרש לרבנים ע"ש שכטר. התנועה המסורתית-קונסרבטיבית מכשירה את רבניה בכל סניפיה בעולם במסגרת בתי מדרש אקדמיים מסוג זה. הכשרה זו תואמת את החשיבות הרבה שאנו מייחסים ללימוד טקסטים מכוננים של הדת היהודית. לימוד המקורות נעשה מנקודות מבט שונות: מנקודת מבט היסטורית, מנקודת מבט פילוסופית ומנקודת מבט אישית, המדגישה את משמעות הטקסטים לימינו. אנו סבורים שגישה 'תמימה' לטקסט, המתעלמת מן המשמעות המקוריות שהיו לו בעת שנוצר (עד כמה שניתן לשחזר מתוך לימוד תעודות היסטוריות את תמונת אותו עולם, המרוחק מאתנו מאות רבות של שנים), אינה מכשירה את הלומדים להתמודדות עם אתגרי החילוניות המודרנית, הנוקטת בחשיבה ביקורתית והיסטורית.

במערכת הלימודים של בית המדרש ע"ש שכטר אנו מדגישים את תרומתן של דיסציפלינות חילוניות מודרניות (פסיכולוגיה, אנתרופולוגיה ואמנויות) כדי להעשיר את המסר והעשייה הרבנית בימינו. שלא כמו במסגרות אקדמיות רגילות, כל מורה, כל אחד/ת בדרכו/בדרכה, מקדיש זמן לדיון על משמעות הנושא הנלמד ועל השלכותיו האישיות. בדומה לבתי מדרש אקדמיים אחרים בעולם, לומדים תלמידי הרבנות בבית המדרש ע"ש שכטר יחד עם אנשים/נשים אחרים, המכשירים עצמם לקבלת תארים מתקדמים במדעי היהדות. אנו מאמינים, הן מטעמים דמוקרטיים והן מטעמים יהודיים, שתורה צריכה לעתים להילמד גם "בשוק" (מועד קטן דף ט"ז ע"א)- כלומר גם במחיצת אנשים שאינם מיעדים עצמם למנהיגות רוחנית ובאים משדרות העם השונות.

אשר לדמותם של המורים המלמדים בבית המדרש והעוסקים בהכשרת רבנים, אלה רואים לנגד עיניהם כמטרה ראשונה את הענקת הכלים הנחוצים להבנת טקסטים, והכשרת הלומדים לחשוב עליהם ולפרשם ברוחם, תוך גיבוש תפיסת עולם ודרך חיים דתית מסורתית-קונסרבטיבית, ההולמת את אישיות התלמיד. ואחרים המבליטים במסגרת השיעורים את השקפת עולמם האישית, משום ההכרה בחשיבותה הרבה של מסירת והקניית כלים פרשניים לתלמידים, כדי לפתח בהם עצמאות רעיונית. דיקן/ית בית המדרש לרבנים מנהל/ת את בית המדרש (הסמוך תמיד למוסד אקדמי), מרכז/ת את התכנית, מתווה את החזון ויחד עם שאר המורים תומכ/ת בתלמידים ומכוון/ת אותם. עבודת המורים/הרבנים המלווים את בית-המדרש-לרבנים היא עבודת צוות, וכל מורה/רב במוסד, והדיקן/ית בכללם, מציגה זווית ראייה ייחודית במסגרת מגוון הפרשנויות לגישה המסורתית--קונסרבטיבית לדת ולתרבות היהודית.

יהדות מסורתית-קונסרבטיבית

התנועה המסורתית היא תנועה דתית המחויבת לרוח ההלכה תוך התמודדות לעומק עם המשמעות והמורכבות של ערכי החירות והשוויון בעת החדשה. המכנה המשותף לכל התופעות הפרושות תחת מניפת 'היהדות המסורתית' או 'היהדות הקונסרבטיבית' (הגות, פסקי הלכה, מחקרים, קהילות, תנועות נוער ועוד) הוא התהליך המשלב כוחות מנוגדים של שימור ושינוי ההלכה והמסורת מתוך שאיפה מתמדת לקדש שם שמים בתוככי החברה המודרנית.

דרך זו יוצרת תנועה, המשלבת באופן פעיל את שני הכיוונים, כשמעת לעת היא נוטה לכיוון המתאים לאותו מקרה וזמן, כפי שהוא מתגבש בדיאלוג מתמיד ומתוך גישה סובלנית לדעות שונות. מסקנות ההתמודדות המורכבת הזו משתנות מרב אחד לחברו ומאדם אחד לרעהו, אולם במישור הפרהסיה והמדיניות הציבורית, התנועתית והקהילתית, המסגרת ההלכתית מכוונת ומתווית על ידי ועדי ההלכה של התנועה, היושבים בירושלים ובניו יורק. (הכוונה היא לכללים ההלכתיים המנחים את בית המדרש לרבנים, את תבנית ההתנהגות ההלכתית בקהילה ואת תנועת הנוער).

היהדות המסורתית גורסת כי ניתן באמצעות אמונה דתית פתוחה, הרואה את שפת התפילה העתיקה, את המצוות ואת גבולות הקהילה באור חיובי, להשפיע על עם ישראל ועל תושבי מדינת ישראל, ולהביאם לידי חשיבה ואורח חיים מוסרי ורוחני המשקף את 'דרך האמצע' היהודית, בין שמרנות לבין חדשנות.

רבנות מסורתית במדינת ישראל

עם פרוס המאה העשרים ואחת מוצאת עצמה החברה הישראלית, למרות, ואולי בשל צמיחתה הכלכלית המואצת, במבוכה רוחנית ומוסרית עצומה, כשאוכלוסייתה מפוצלת ומרובדת יותר מאי-פעם. תופעות אלה באות לידי ביטוי באתוס המשיחי--הדתי מחד גיסא, ובריקנות קיומית רוחנית מאידך גיסא. אנו מאמינים כי הרבנות המסורתית, המסורה ליצירתן של קהילות ומפעלים חינוכיים ורוחניים, יכולה לשמש מנוף חשוב בשינוי התודעה הציבורית הישראלית ובהפיכתה אחראית כלפי האומה ורגישה כלפי הפרט. דרך זו עשויה להוביל את החברה הישראלית במסלול חשיבה חיובי, שיחזיר אותה אל ערכי היסוד עליה היא הושתתה. יכולתם של רבנים מסורתיים להתמודד עם הניכור הרווח בחברה הישראלית נובעת מתפיסתם את המסורת היהודית לגווניה כתודעה המתייחסת למגוון התופעות האנושיות והתרבותיות היהודיות, המציבה גבולות ומקרבת לבבות, ומחברת בין יחידים, משפחות, קהילות ועמים. להנחלת התודעה הזו לרבנים בדרכים שונות יש אפוא, ערך תרבותי, מוסרי ולאומי גם יחד.

הזיקה למכון שכטר למדעי היהדות

מזה דורות אחדים סברו וסוברים מנהיגי היהדות הקונסרבטיבית העולמית, ביניהם הנגיד הרב פרופ' גרשון כהן ז"ל, הנגיד (בדימוס) הרב פרופ' יצחק שורש ומייסדי התנועה המסורתית בארץ, שהקמתו של בית מדרש לרבנים אקדמי במדינת ישראל, הצמוד למכון המעניק תארים אקדמיים, עשוי להעניק תנופה עצומה ליהדות המסורתית-קונסרבטיבית במדינת ישראל ולחיי הדת והרוח שלה.

אמונה זו מבוססת על הניסיון היהודי-אמריקאי, שהביא בסוף המאה התשע-עשרה להווסדו של ה - Jewish Theological Seminary of America בית המדרש התיאולוגי היהודי של אמריקה, בקיצור JTS. ה JTS-הוא המוסד שלמעשה בנה את התנועה הקונסרבטיבית בארה"ב ואת מעגלי ההשפעה שלה, באמצעות תלמידיו, המחנכים והרבנים שיצאו מקרבו.

שנים רבות פעל מכון שכטר בירושלים כשלוחה הישראלית של ה-JTS והוא שנתן את ההסמכה לבוגריו. בשנת 2003 הכירה המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג) במכון שכטר כמוסד אקדמי ישראלי ועצמאי, והסמיכה אותו להעניק תואר שני במדעי היהדות.

מכון שכטר למדעי היהדות, ככל מוסד אקדמי מוכר, מחויב לקיים בתוכו חופש אקדמי. בהתאם לרוח זו נמצא בסגל המרצים שלו מורים בעלי מגוון רחב של השקפות עולם בענייני דת. בכך הוא משקף את החזון הרוחני של הוגי התנועה המסורתית, של חיפוש האמת בכל הכלים האפשריים, תוך הקשבה למכלול עולם המחשבה היהודי הפלורליסטי של ימינו עם התמקצעות בשיטות מחקר אקדמיות. קבלת ההסמכה לרבנות מותנית בקבלת תואר שני.

תכנית הלימודים להסמכה

א. תנאי הקבלה לתכנית ההסמכה

אנו מחפשים מועמדים ומועמדות בעלי כושר מנהיגות ונכונות לקחת חלק במפעל רוחני- חלוצי, המחוייבים לטוהר המידות ומזדהים עם עקרונות היהדות המסורתית.

הדבר בא לידי ביטוי באורחות חיים ובהוויה הרוחנית והמוסרית הכללית כמפורט להלן:

א. אהבת עם ישראל, תורתו ותרבותו, המשכיות והתחדשות המסורת היהודית על סמך לימוד והבנת רוח ההלכה ומורשת ישראל על פי הגישות המגוונות הקיימות בתנועה המסורתית. אנו מצפים מתלמידינו ללמוד תורה ותרבות עברית לשמה ולשם הכשרתם המקצועית תוך הסתייעות בשיטות מגוונות, השיטה האקדמית, הלימוד הישיבתי, ועוד.

ב. "הטוב כי לא כלו רחמין": אמונה באל ובעולם טוב יותר. על הלומדים בבית המדרש לרבנים ע"ש שכטר להשתייך, כל אחד במקום מגוריו, לקהילה המכבדת את מסגרת ההלכה המסורתית ולהתחייב לתפילה יומית ולעשיית חסד. השתתפות במניין בבית המדרש בתפילות שחרית ומנחה היא חובה לתלמידי רבנות.

ג. מדינת ישראל היא מדינה יהודית- דמוקרטית המהווה מרכז רוחני ופוליטי לעם היהודי בישראל ובתפוצות. תלמידינו מחוייבים מוסרית להמשיך ולחיות במדינת ישראל ולשרת בתפקידים שיאושרו על בית המדרש לפחות שלוש שנים לאחר הסמכתם ולהפיץ תורה ברבים.

ד. תלמידינו נדרשים לשמור שבת ומועדי ישראל כהוראת וועד ההלכה בישראל.

ה. המאבק בעוני בחברה היהודית והאנושית, השאיפה לצמצום הפער בין עניים ועשירים והגבלת תרבות הצריכה הם ערכים יהודיים מרכזיים. אנו מצפים מכל לומדי קהילת בית המדרש לרבנים לעשיית חסד וצדקה ולאורח חיים צנוע.

ו. סובלנות וערבות הדדית בקרב העם היהודי בישראל ובתפוצות חיונית דווקא בעיצומם של פולמוסים דתיים ופוליטיים בדורנו כבכל דור. בעם ישראל ישנן דעות והשקפות שונות. אנו שואפים להעניק במה למגוון רחב מאד של דעות בדרך מסודרת ומאוזנת.

בנוסף לנכונות להתחייב לאורח חיים ולקהילה מסורתיים כנזכר לעיל הרינו דורשים מן המועמדים לבית המדרש לרבנים לעמוד בתנאים האקדמיים והמקצועיים הבאים:

א. שירות צבאי או לאומי (אם היה ביכולתם).

ב. תואר שני מאוניברסיטה מוכרת.

ג. נסיון בעבודה חינוכית, קהילתית, טיפולית ו/או מנהלית.

ד. רמת עברית ראויה ומתאימה.

ה. הכרות עם מפעלי התנועה המסורתית בישראל.

שלבי המיון וקבלה לתכנית להסמכה

שלב א' - - ראיון מיון ראשוני עם הדיקן.

שלב ב' - מילוי טפסים והמצאת תעודות ומסמכים רלוונטיים.

שלב ג' - ראיון קבלה בפני ועדה.

תהליך המיון מתנהל בחודשים ינואר- אוגוסט.

כל סטודנט המתראיין בפני ועדת קבלה יקבל תשובה בכתב.

סטודנטים המתקבלים לתכנית להסמכה לרבנות יידרשו לחתום על חוזה ויהיו זכאים לבקש מלגת מחייה בהתאם לאמור בחוזה. סטודנטים שלא למדו בתכנית משל"י אשר להם תואר שני ממוסד אקדמי אחר המוכר ע"י מכון שכטר למדעי היהדות, במידה וועדת הכספים של בית המדרש החליטה להעניק להם מלגת מחייה, מלגה זו לא תנתן בסמסטר הראשון אלא תנתן רטרואקטיבית בתנאים המפורטים בחוזה.

ב. עקרונות תכנית הלימודים

מבנה תכנית הלימודים

מבוא:

תכנית הלימודים מבוססת על תבנית בת ארבעה תחומים, המשלבת לימוד אקדמי רוחני מעמיק של היהדות על רבדיה ומקצועותיה עם הקניית כלי פרשנות מודרניים והפנמתם תוך שימת דגש על קהילתיות, חינוך, יזמות חברתית תמיכה רוחנית ויכולת תקשורתית גבוהה.

התכנית בנויה ממספר מרכיבים-

* קורסים

* התנסויות

* חוויות משותפות

* מרכיב של בחירה אישית של הסטודנט (מופיע בתכנית הלימודים בשם "התמחות אישית")

* עבודה עצמית

* סדנאות מיוחדות בתחומים מעשיים

* לקיחת אחריות תחת הפיקוח של הצוות הניהולי הקשור להווי הלימודי ואף לחלק מתכני הלימוד

* קיום קשר עם "השטח" מבחינה מקצועית תוך שימת דגש על הקשר עם מוסדות התנועה המסורתית

* רכישת כלים מקצועיים בתחום של תפילה, עבודה מעשית וניהול טקסי מעגל השנה היהודית

* טיפוח מידות אישיות הנדרשות לעבודת הרב/ה.

* מתן מקום וזמן לחיפוש משמעות אישית ומקצועית במקורות ובחוויות של תכנית הלימודים

* בדיקת משמעות של המקורות והחוויות של תכנית הלימודים לחברה הישראלית כיום

* עבודה עם מנטור (מנחה אישי).

לקראת סוף סמסטר האביב (לסטודנטים ותיקים) או בקיץ לפני שנת הלימודים האקדמית (לסטודנטים

חדשים) הסטודנטים יישבו עם הדיקן לבנות את תכנית הלימודים שלהם בהתאם למסגרת המופיעה

למטה. כל תכנית טעונה אישור בכתב של הדיקן, המשמש כיו"ר המועצה האקדמית.

תכנית הלימודים מניחה שכדי להפוך למנהיג/ה רוחני/ת - דת/ית על הלומד/ת

(א) לרכוש בסיס איתן של ידע במקורות מכוננים בדת שהוא עתיד להיות אחד ממנהיגייה;

- (ב) להכיר את ההתפתחות ההיסטורית של היהדות, ואת תולדות העם היהודי.
- (ג) להכיר לעומק את הפרשנות המסורתית ואת ההגות הדתית העתיקה והמודרנית;
- (ד) לפתח מיומנויות מקצועיות הדרושות למילוי תפקיד ההנהגה הדתית בעת החדשה (באלה נכללים, בין השאר, הנחיית תפילות, שימוש במוסיקה ובאמנויות לפיתוח הקהילה הדתית, מתן ייעוץ וכישורי ניהול וחינוך).
- (ה) לרכוש כלי פרשנות המאפשרים לבנות תפיסת עולם שיש בה כדי לתרגם את המסורת לצרכי היומיום בשטח.

כדי ליישם זאת אנו מחלקים את תכנית הלימודים לארבעה תחומים:

- (א) לימודי פרשנות המקרא ותיאולוגיה (30% מהיקף הלימודים);
- (ב) לימודי תלמוד והלכה (30%);
- (ג) לימוד היסטוריה של עם ישראל (10%);
- (ד) מתן הכשרה רבנית מעשית, הכוללת עבודה מעשית מודרכת בקהילות התנועה המסורתית, בבתי ספר ובבתי חולים ולימוד כישורי בית הכנסת (30%);
- היקף כל אחד מהתחומים ומבחר הקורסים הניתנים במסגרת תכנית זו נתון לשינויים, על פי החלטת המועצה האקדמית של בית המדרש לרבנים. המועצה האקדמית היא הגוף האקדמי העליון של בית המדרש. מועצה זו מורכבת ממורים, פרופסורים בעלי שם, נציגה כנסת הרבנים בישראל, נציג ועד המנהל של בית המדרש ונציג הסטודנטים. הדיקן משמש כיו"ר של המועצה האקדמית.

הרציונאל התיאולוגי – חינוכי – חברתי שבבסיס התוכנית

להלן תיאור ארבעת התחומים של תכנית הלימודים כולל התייחסות לרציונאל החינוכי-תיאולוגי-חברתי שלהם:

א. לימוד תלמוד והלכה. רכישת בסיס איתן של ידע במקורות המכוננים האלה של היהדות. לימודי תלמוד והלכה מהווים את עיקר שעות הלימוד, כולל זמן הכנה בסדרים. ההחלטה להקדיש לתחום זה מספר שעות גדול, נובעת מההכרה שפרשנות חז"ל לחוק המקראי, כפי שהיא באה לידי ביטוי בתלמודים ובהלכה, היא המעצבת את אורחות החיים של העם היהודי. ומכך שספרות זו היוותה את הבסיס העיקרי ללימוד היהודי לאורך הדורות. הכרעה חינוכית זו אופיינית ליהדות המסורתית-קונסרבטיבית, אשר רואה עצמה כממשיכת המסורת הבית מדרשית, ואשר רואה ברוח ההלכה היהודית את הבסיס היומיום המעשי של ההווה הדתית היהודית. (לימוד תחום זה מהווה בערך כ 30% מהיקף הלימודים)

ב. לימוד פרשנות המקרא ותיאולוגיה

היכרות לעומק את הפרשנות המסורתית וההגות היהודית לתולדותיה. לימוד מדרשי אגדה, פרשנות התורה בימי הביניים, ביקורת המקרא, קבלה, פילוסופיה יהודית, תיאולוגיה ועוד.

התורה שבכתב כפי שהתפרשה על ידי חז"ל, היא הטקסט המכונן של המסורת היהודית. טקסט זה התפרש לאורך ההיסטוריה היהודית בעבר וממשיך להתפרש גם בהווה בדרכים מגוונות ביותר - החל ממדרשי האגדה וההלכה, דרך פרשנות המקרא המסורתית, הקבלה והפילוסופיה היהודית לדורותיה, ביקורת המקרא, הספרות העברית המודרנית וכלה במחשבה הציונית ובהגות יהודית פמיניסטית.

הרב המסורתי חייב להכיר את דרכי הקריאה המגוונות הללו של התורה, הנביאים והכתובים, את הפולמוסים החיצוניים והפנימיים העולים מתוך מקורות אלו ואת המשמעויות התיאולוגיות העולות מתוכם. היכרות עמם מעניקה לרב כלים הנחוצים לדרשנות ולמתן משמעות דתית עבור הקהל המשתתף בפעילויות הדתיות, החינוכיות והתרבותיות שאותו הוא מנהיג. (לימוד זה מהווה בערך 30% מתכנית הלימודים)

ג. פיתוח מיומנויות מקצועיות הנדרשות למילוי תפקיד ההנהגה של הרב בעת החדשה.

הכשרת רבנים בבית המדרש לרבנים ע"ש שכטר מטרתה בראש ובראשונה להכין רבנים שייצאו לשטח מוכנים מבחינה מקצועית לעבוד עם יהודים מכל עדות ישראל ולהשפיע על החברה הישראלית. בוגרי ביה"מ יעבדו במגוון רחב של מסגרות הכוללות קהילות, מיזמים חברתיים, שדה החינוך הלא פורמלי והפורמלי, לוווי רוחני ועוד. על מנת להגשים ייעוד הזה על הרבנים להצטייד במיומנויות מקצועיות כמפורט להלן:

כישורי תקשורת ומנהיגות:

רבנים חייבים להיות בעלי יכולת תקשורתית גבוהה ובעלי מידות אישיות המאפשרות להם לעבוד עם מגוון רחב של אוכלוסיות. דבר הבא לידי ביטוי ביחסי אנוש טובים ובמידות טובות כגון, כבוד הבריות, יכולת עבודה עם אנשים, יושר, אמירת אמת ועוד. הסטודנטים יידרשו להיות מעורבים בתהליך של התפתחות אישית בתחומים אלו במשך כל שנות הלימודים בביה"מ. בנוסף הרב משמש כמנהיג ולכן מצופה מהסטודנטים ללמוד לדרוש ברבים, ליזום ולקחת אחריות על פרויקטים, להביע את עצמם בפורמים ציבוריים ובשיעורים ולהשתתף בוועדות של ביה"מ בנושאים מגוונים.

מיומנויות מעשיות וקשר עם התנועה המסורתית:

הסטודנטים ירכשו כישורים בתחום של הובלת תפילות ישראל, בניית טקסים באירועי מעגל השנה, קריאת התורה הפטרות, מנגינות למגילות ועוד.

הסטודנטים יבקרו בקהילות של התנועה המסורתית וישוחחו עם רבניה ופעילי התנועה.

הסטודנטים יעסקו בעבודה מעשית מודרכת בקהילות, בבתי הספר, בבתי חולים ועוד, כמפורט בתאור עבודה מעשית.

(לימוד תחום זה של מיומנויות מקצועיות מהווה בערך 30% מתכנית הלימודים. בחישוב זה כלול פעילויות בתוך ומחוץ לכתלי ביה"מ, במהלך ימי לימוד רגילים, בשבתות וחגים).

ד. ציר היסטוריה יהודית.

לימוד היסטוריה של עם ישראל כולל הקשר של עם ישראל עם עמים אחרים ודתות אחרות. לימוד טקסט נעשה תוך שימת דגש לתקופה בה נכתב הטקסט ולהתפתחותו מבחינה היסטורית. כמעט בכל קורס תהייה התייחסות לכלים אינטלקטואליים השייכים לתחום של לימוד ההיסטוריה.

בוגר תכנית להסמכה של בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר חייב ללמוד קורסי מבוא של לפחות שלוש תקופות מרכזיות בתולדות עם ישראל – ימי הבית השני ותקופת חז"ל, ימי הביניים, העת החדשה והמפעל הציוני. סטודנטים שיתקבלו לתכנית להסמכה אשר לא למדו תקופות אלו יידרשו ללמוד אותן במהלך תכנית ההסמכה. במקביל לכך, בקורסים העוסקים בטקסטים תעשה הלמידה גם מתוך מודעות לנסיבות ההיסטוריות שבהן נוצרו ומתוך שאיפה להבין את משמעותם לימינו אנו.

(לימוד תחום זה מהווה בערך 10% מתכנית הלימודים).

קביעת האחוזים של התחומים בתכנית הלימודים נקבעת ונתונה לשינוי על ידי המועצה האקדמית של בית המדרש.

היבטים ישראליים ייחודיים של התוכנית:

השתתפות בקורס אחד, לפחות, העוסק בציונות (היסטוריה ציונית) או במסעות רוחניים בציונות (ביוגרפיות רוחניות) או בהיבטים תיאולוגיים במחשבה הציונית.

השתתפות בקורס העוסק באופן שבו השירה ו/או הספרות העברית המודרנית מפרשות את המקורות המסורתיים של היהדות.

שימת דגש על המסורות המוסיקליות של העדות השונות בישראל ולימוד ניגונים ופיזטים, והתייחסות לפסיקת רבנים מכל תפוצות ישראל.

היכרות במסגרת העבודה המעשית עם קהילות התנועה המסורתית, בתי הספר של תל"י ומוסדות אחרים בחברה הישראלית שמהם ניתן ללמוד ושעמם ניתן לשתף פעולה בכל הנוגע לעבודה קהילתית ולבניית שותפויות לקידום סדר היום הרבני ותיקון העולם.

התמודדות אישית ומקצועית:

הסטודנטים יידרשו להתמודד עם המשמעות האישית, החינוכית והמקצועית של הלימודים בביה"מ, של החוויות ושל המקורות שהם חווים ולומדים בתכנית הלימודים. לשם כך, המורים יתבקשו ליחד זמן לשיחות ולתרגילים שיעזרו לסטודנטים למצוא את המשמעות והשייכות של החומר הנלמד לחייהם האישיים ולעבודתם המקצועית בהווה ובעתיד. המטרה היא לעזור לסטודנטים ליצור סינתזה אישית המשקפת את המפגש של הסטודנט עם תכנית הלימודים. לשם כך ובנוסף לנאמר לעיל, ייקבעו בלוח השנה פעילויות מיוחדות שמטרתן לאפשר חשיבה אישית ומקצועית ולהביא בסופו של דבר ליישומם.

ג. רשימת קורסים בתכנית הלימודים

להלן פירוט החובות הנדרשות על מנת להימצא מתאימה להסמכה. קורסים שנלמדו במסגרת תכנית משליי / מכון שכטר – והתלמיד/ה עמד בדרישותיהם יחשבו באופן אוטומטי לצורך קרדיט, קורסים שנלמדו במוסדות אחרים יאושרו ע"י הדיקן או ועדת הפעילות של המועצה האקדמית.

מספר מילים על התפיסה החינוכית בבניית תכנית הלימודים:

מטרתה של תכנית הלימודים היא להכשיר את הסטודנטים לעשייה פורייה בחברה הישראלית בתחומים רבניים. חלק מהיישומים יהיו במסגרות מוכרות כגון קהילות התנועה המסורתית, חינוך במערכת תל"י עשייה חברתית-יהודית, הוראה וליווי רוחני, וחלק יהיו במסגרות שטרם אותרו או אולי אפילו טרם נוצרו. תפיסת העולם החינוכית של בית המדרש שואפת לאפשר ללומד/ת להתמודד עם החומר הלימודי ברמה אישית, חינוכית ומקצועית ולחבר בינו לבין עשייה בחברה הישראלית. תכנית הלימודים בנויה במטרה להפגיש את הסטודנטים עם מקורות היהדות הקלאסיים והמודרניים, לעודד אותם להשתתף בחוויות כגון: שבת יחד, ועדות תפילה ואחרות, "לעשות חושבים" בצורה אישית וקבוצתית לגבי משמעות המקורות והחוויות ולחשוב על מימושם הפוטנציאלי בשטח. אתגר נוסף הוא להקנות לבוגר את היכולת להיות לומד עצמאי ולאשש את מחויבותו של הסטודנט להלכה המסורתית.

נ"ז	נ"ז	נ"ז
		מקרא = 8 נ"ז
		קורס במקרא על טקסט
	2	מקראי כלשהו
		פרשנות המקרא בימי
	2	הביניים
		מקרא
	4	
		מדרש ואגדה - 6 נ"ז
		ספרות האגדה
	2	
		מדרש - פרשנות והפטרות
	2	פרשנות ודרשנות סימסטר
		+ סדר
	2	
		מחשבת ופילוספיה
		יהודית - 16 נ"ז
		מבוא למחשבת ישראל
	2	בימי הביניים
		מבוא למחשבת ישראל
	2	בעת החדשה
		קורס קריאת טקסט הגות
	2	ימי הביניים (מו"נ או זהר)
		זרמים ביהדות המודרנית
	2	לקראת תיאולוגיה אישית
		- בהדרכת מנטור
	2	
		הגות בתנועה המסורתית
	4	חסידות / מוסר / קבלה
		תפילה - 2 נ"ז
		תפילה היבטים רעיוניים
	2	וערכיים
		ספרות עברית - 2 נ"ז
		ספרות או שירה עברית
	2	מודרנית
		חברה ישראלית - 2 נ"ז
		החברה הישראלית
	2	המודרנית
		תע"י - 8 נ"ז
		מבוא לתולדות עם ישראל
		- בית שני המשנה
	2	והתלמוד
		מבוא לתולדות עם ישראל
	2	בעת החדשה
		קורס אחד על תע"י בימי
	2	הביניים - מומלץ שו"ת
		כמקור הסטורי
	2	תולדות הציונות - ניתן
		ללמוד קורס בציונות
		במחש"י במקום
	2	בהסטוריה
		תלמוד - 36 נ"ז
		תלמוד עיון
24		
		תלמוד בקיאות
12		
		הלכה - 14 נ"ז
		מבוא לספרות הפוסקים (פוסקים א')
2		
		קורס מתקדם בפוסקים (עם סדר)
2		הלכה למעשה - שני סימסטרים עם
		סדר
4		
		דיני אישות - אבן העזר סימסטר
2		אחד
		שו"ת עת החדשה
2		
		עוד קורס שו"ת
2		רבנות מעשית (לימוד תיאורטי) - 18 נ"ז
		דיבור בציבור ודרשנות
2		מיומנויות בית הכנסת
		טקסי מעגל חיים
2		
		פיתוח כישורי הוראה חינוך יהודי
2		
		ניהול ארגונים וגיוס כספים
2		
		מבוא לליווי רוחני
2		
		סמינר רבנות וסדנאות רבנות
20		
		רבנות מעשית (פרקטיקה)
		עבודה מעשית בהוראה וליווי רוחני
		ועבודה קהילתית במשך שלוש שנים
		התנסות במפעל קיץ של התנועה
		המסורתית בארץ או בעולם
		התפתחות אישית
		התמחות אישית - 5 סימסטרים
10		
		עבודה מול מנטור - 4 סימסטרים
8		

ד. עקרונות פיתוח מיומנויות רבניות מעשיות

מטרת תכנית ההסמכה בבית המדרש לרבנים ע"ש שכטר היא להכשיר מנהיגות רוחנית-דתית לעם ישראל. הרבנים והרבנות בוגרי בית המדרש יעסקו בשטח בתפקידים קהילתיים, חינוכיים, ייעוציים וניהוליים בכל רחבי הארץ. בנוסף לתכנית הלימודים העיונית נדרשים הסטודנטים להתמחות במהלך שנות לימודיהם בתחומים שונים של העבודה הרבנית המעשית. מטרת תכנית פיתוח מיומנויות רבניות מעשיות הן שתיים – א. להקנות היכרות עם מכלול ההיבטים של עבודת הרב בייעוץ, תמיכה, פסיקה, הוראה, ניהול, התארגנות חברתית והנהגת קהילה. ב. לפתח דרך רבנית ייחודית לכל לומד ולומדת.

פיתוח "מיומנויות רבניות מעשיות"

תחום זה מתחלק לשניים – החלק ראשון, כולל התנסות מעשית בליווי רב/ה המכהנים בקהילות התנועה המסורתית בישראל; החלק השני כולל קורסים, סדנאות, סיורים וימי לימוד תיאורטיים.

בין הנושאים המוצעים במסגרת סדנאות, ההתנסויות, הקורסים וימי לימוד ניתן למצוא דרשנות, כישורי בית הכנסת, גיוס כספים, ניהול, עבודה עם מתנדבים, כישורי הוראה ועוד.

חובה על כל סטודנט להשתתף במסגרת עבודה מעשית במהלך ששה סימסטרים. מסגרת העבודה המעשית תהיה של 6-8 שעות שבועיות בליווי רב. לכתחילה כל סימסטרי העבודה המעשית יעשו בעבודה רבנית קהילתית, ובכל מקרה ההתמחות תאושר מראש על ידי צוות בית המדרש.

מבחינת הייעוד האישי להשמה בשטח לאחר ההסמכה, בית המדרש מבליט כיעד ראשון את העבודה כרב קהילה, ותכנית ההכשרה המעשית נבנתה לאור הנחה זו.

תחומים נוספים המומלצים לעבודה רבנית לאחר ההסמכה הם בתחום של יזמות חברתית יהודית, חינוך לא פורמאלי, הובלת טקסים ותפילות, ליווי רוחני והוראה. חלק מהסדנאות, ההתנסויות, הקורסים וימי הלימוד מטרתם לקדם את הסטודנטים בתחומים אלו ולהקנות להם חלק מהכלים המקצועיים הנדרשים לתחומים אלה. סטודנטים המבקשים להתקדם יותר בתחומים אלו, או להרחיב אופקים נוספים יכולים להשתמש בבחירה שניתנת להם בקורסי "התמחות אישית" ו"מנטור". תכנית ה"התמחות האישית" והמנטור תאושר מראש על ידי צוות בית המדרש. בית המדרש גם מאפשר מימון מסוים של עבודה עם מנטור - וזאת בתנאי שהדיקן מאשר בכתב. בית המדרש מעודד סטודנטים להמשיך את הלימודים מעבר לקורסי חובה ולקבל קרדיטציה בתחום של ייעוץ רוחני ותעודת הוראה.

תכנית העבודה המעשית נחשבת כהתנסות רב שנתית ובמהלכה הסטודנטים נדרשים להגיש דוחות חודשיים שימשו בסיס למעקב, ורפלקציה. ההתנסות בעבודה מעשית אינה מקנה "ציון" אך דורשת עמידה בחובות ומהווה תנאי להמשך הלימודים בבית המדרש לרבנים, והשלמת כל החובות היא תנאי להסמכה.

שנת התמחות מעשית לתלמידי רבנות

"...וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה..."

סטודנטיות וסטודנטים לרבנות בבית המדרש לרבנים ע"ש שכטר בירושלים ייתמחו בעבודה רבנית מעשית קהילתית בקהילות התנועה המסורתית בישראל. תכנית ההתמחות עומדת על שתי רגליים: האחת למידה והתמחות בעבודה הרבנית הקהילתית באמצעות לימוד, הנחייה והובלה של שעורים, פעילות ותפילה עם ילדים, משפחות ומבוגרים. הרגל השנייה מאפשרת לתלמידי הרבנות ליווי, למידה ופיתוח על ידי קשר אישי ועבודה צמודה עם רבה או רב מכהנים בקודש בקהילה המדוברת או קשורים בה.

מסמך זה מפרט את החזון והמטרות, יעדים ואופן הפעולה של תכנית העבודה המעשית

א. חזון:

הכשרת מנהיגות רבנית מסורתית בעלת הכרות, נסיון וכלים בעבודה רבנית קהילתית בישראל.

ב. מטרות:

- ✓ יצירת מערך התמחות שישמש חממה לעשייה רבנית קהילתית, לימוד והתנסות בתנאים מיטביים.
- ✓ נטיעת בטחון ואמונה ביכולת האישית לרבנות בקהילה.
- ✓ גיבוש תפיסת "קהילת החלומות האידיאלית" עבור כל אחת ואחד מהסטודנטים.
- ✓ יצירת מרחב לימודי שיתופי בין המתמחות והמתמחים.
- ✓ מתן סיוע ומענה מקצועי עבור קהילות התנועה המסורתית.

ג. יעדים:

- ✓ תכנית התמחות אישית כל תלמיד רבנות.
- ✓ קיום הכשרה ברבנות מעשית לאורך שנת הלימודים.
- ✓ ליווי וייעוץ על ידי רכזת התכנית וגורמים מקצועיים נוספים.
- ✓ מתן דיווח חודשי של המתמחים על עבודתם.
- ✓ שני מפגשים בשנה – בתחילתה ובסופה של שנת הפעילות, של רכזת התכנית עם יו"ר קהילה ורבה/ה מלווים. יצירת קשר הדוק ושיתוף פעולה עם מחלקת פיתוח קהילות בתנועה המסורתית וכנסת הרבנים הישראלית.

ד. אופן פעולה

"רַבִּי יִשְׁמְעָאל (בְּנוֹ) אֹמֵר, הַלּוֹמֵד תּוֹרָה עַל מְנַת לְלַמֵּד, מְסַפֵּיקוֹ בְּיָדוֹ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד

...וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת, מְסַפֵּיקוֹ בְּיָדוֹ לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת

(אבות, ד, ה)

חובות הסטודנטים :

1. סטודנט לרבנות מחוייב לפעילות שוטפת הכוללת יום חול בשבוע וביקור בקהילה בשבת/חג אחת לחודש. משך הפעילות: מחודש נובמבר ועד סוף חודש יוני.
  2. הפעילות תכלול 3-4 משימות קבועות באמצע השבוע בדגש על התנסות בקהלים מגוונים ופעילות יישוג (reaching out) אל קהלי יעד חדשים.
הצעות לפעילויות אפשרויות:
    - ליווי והפעלת חוג בת ובר מצווה.
    - הובלת תפילות ייחודיות.
    - מפגשי נשים לראש חודש.
    - עידוד והידוק הקשר בין הקהילה ובין בתי ספר, גנים ומרכז קהילתי הקשורים בה.
    - הנחיית מפגשי לימוד חווייתיים להורים וילדים בגן או במסגרות חינוך אחרות של הקהילה.
    - מפגשי לימוד וחוויה עם בני נוער בשכונה, סניף נוע"ם האזורי או קבוצות נוער אחרות.
    - הפעלת חוגים לחברי הקהילה בהתאם לדרישות ולצרכים.
    - יצירת פרויקט אישי ייחודי
  3. אחת לחודש יגיע הסטודנט לקהילה לביקור בשבת, ויתנסה ב- 2 משימות כמו מתן דברי תורה, שיעורים, קריאה בתורה/הפטרה, הנחיית תפילות משפחתיות וכדומה. (בהתאם לרצון ההדדי של הצדדים, ניתן יהיה לבצע משימות נוספות)
  4. הסטודנט יהיה בקשר רצוף בשעות הדרכה והתייעצות עם רבה או רב מלווה, בהן הסטודנט יקבל משוב על עבודתו, יוכל לשתף בלבטים ולהתייעץ, יקבל הדרכה, כלים והנחייה בעבודה רבנית בישראל. הליווי יהיה קבוע בהיקף של שעה שבועית.
  5. הסטודנט יגיש בתחילת שנת הפעילות ולא יאוחר מה 1.12.2016 תכנית עבודה כפי שהוסכמה עם הרב/ה מלווים.
  6. הסטודנט יגיש בכל חודש דו"ח פעילות לרכזת התוכנית, ויקיים עמה פגישות הערכה מעת לעת.
  7. הסטודנט ישתתף בסדנאות וימי עיון בשנת פעילות, בהתאם למועדים שייקבעו ויינתנו מראש.
- עמידה בכל מחויבויות התכנית תזכה את הסטודנטית במלגה חודשית, החזרי הוצאות נסיעה ותמיכה תקציבית בפעילויות השונות בתאום מראש, על פי החלטת רכזת התוכנית.

תפקידי רבה או רב מלווים :

"אמר רב נחמן בר יצחק: למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנאמר: 'עץ חיים היא למחזיקים בה'?"
לומר לך: מה עץ קטן מדליק את הגדול, אף תלמידי חכמים קטנים מחדדים את הגדולים.
והיינו דאמר רבי חנינא: הרבה למדתי מרבתי, ומחברי יותר מרבתי,
ומתלמידי יותר מכולן"

(תענית ז', ע"א)

רבנות בכלל, ורבנות קהילתית בפרט, דורשת ידע מצטבר, ניסיון מעשי, בשלות ופרספקטיבה. למידה או אימון בכתלי בית המדרש נותנים מענה חלקי ונקודתי בלבד. לעומת זאת, מערכת יחסים עם דמות רבנית משמעותית המהווה מודל לחיקוי, משתפת בניסיון, מכוונת, חושפת עוצמות ונותנת משוב היא אמצעי רב עוצמה להתפתחות אישית וצמיחה.

תפקיד רבה או רב מלווים בתכנית הוא לכוון, להרחיב, לתמוך ולהעצים את הסטודנטית או הסטודנט המתמחים בקהילתם, בתהליך ייחודי המבוסס על עבודה רבנית מעשית, שיחות, ליווי, יעוץ ודוגמא אישית. המפתח להצלחת יחסים אלו הוא בקשר האישי ובאמון שנוצר בין הרב לסטודנט ומידת המחויבות של הרב המכהן להצלחת הסטודנט המתמחה. מתוך חשש ששחיקת היום ויום ולחצי הזמן יכריעו את הרבנים והסטודנטים, ויקשו על קיום הקשר, בפניך קווי מתאר לתכנית האידיאלית:

- בתחילת השנה, יצירת תאום ציפיות והגדרת סמכויות ותפקידי הסטודנט.
- בכל שבוע תתקיים פגישה משותפת שתאריך כשעה.
- חשוב להקדיש זמן לעיסוק בפעילות השוטפת של הסטודנט בקהילה, אך גם לתת מענה לסוגיות כלליות הקשורות בהלכה למעשה, ניהול קהילה, מעגל החיים, אידיאולוגיה אישית ו/או כל נושא אחר שיעלה במפגשים המשותפים.
- במידת האפשר, תהיה זו למידה משמעותית אם הסטודנטים יצטרפו לרבה/ לניחום אבלים, ביקור חולים, טקסי מעגל החיים, שיחה עם משפחה וארועים אחרים.
- חשיבות גדולה להכרות עם אנשי מפתח בקהילה ומחוצה לה, ובהתאם למחויבות לסודיות ודיסקרטיות שיתוף בנעשה "מאחורי הקלעים" ובהתנהלות השוטפת של הקהילה.
- רישות (נטוורקינג) והכרות עם רבות ורבנים אחרים מהתנועה ומחוצה לה, ארגוני התחדשות יהודית, מפעלי התנועה ועוד.
- שני מפגשי שיחה של הרבה/ המלווה לאורך השנה עם רכזת התוכנית.

ימי עיון וסדנאות – הזדמנות ללמידה וקבלת כלים מעשיים לרבנות איכותית:

לאורך השנה יתקיימו ימי עיון בנושאים שונים. ימי העיון מהווים הזדמנות ייחודית ללמידה משמעותית דרך חוויה באמצעות סדנא, השתלמות והתנסות. מתוך ההבנה כי בימינו רבנים ורבות מסורתיים זקוקים לכלים אופרטיביים, בנוסף לעומק רוחני, על מנת לבנות קהילה ולשמרה, הנושאים המוצעים נבחרו על בסיס תחושת מחסור בעקבות ניסיון קהילתי ומהצעות שהעלו הסטודנטים. בבחירת הנושאים נעשתה מחשבה משמעותית כיצד יוכלו לתרום גם לרבנים והרבות המלווים הנמצאים בעבודתם זמן רב. מעבר לסטודנטיות ולסטודנטים המתמחים, רבות ורבנים מלווים, ניתן להזמין להשתתפות גם יו"רים ופעילים של קהילות, רבות ורבנים מסורתיים בארץ.

דוגמאות לימי עיון וסדנאות:

- ✓ "לו הייתי רוטשילד" – סדנת העשרה בפיתוח משאבים – בניית שותפות עם המגזר העסקי, גיוס משאבים ממקורות ממשדיים, הנחיות לכתובת בקשות מענק לקרנות, גיוס משאבים מהקהילה, בניית תקציבים לארגון ולפרויקטים שהארגון מפעיל.
- ✓ "אם אתה לא שם, אתה לא קיים" – שימוש בכלים אינטרנטיים לצורכי פרסום, שיווק והרחבת הקהילה.
- ✓ "זמן שווה לכסף" – התמודדות עם אתגרים בריבוי משימות –
- ✓ "יש לי חלום" – מחוון לתכנית עבודה, סדנא מקצועית "לתת את הנשמה ואת הלב" - עבודה עם מתנדבים

✓ "ילדים זה שמחה" – חיבור ילדים ומשפחות צעירות לקהילה וליהדות מסורתית - שיח
עמיתים והצגת תוצרים ותוכניות עבודה.

מיומנויות בית הכנסת

מהלך שנות הלימוד בתכנית להסמכה, הסטודנטים יידרשו ללמוד מיומנויות שונות ולקבל אישור על הדף שלהלן הנקרא "מטלות בתחום מיומנויות בית הכנסת"

שם הסטודנט/ית: _____

מטלות בתחום מיומנויות בית הכנסת

המיומנות: _____
 הוכיח/ה שליטה _____
 הערות: _____
 תתימת הבוחן: _____
 במיומנות
 בתאריך: _____

			1. קה"ת
			2. קריאת הפטרה
			3. ש"ץ לחול - שחרית
			4. ש"ץ לחול - מנחה
			5. ש"ץ לחול - ערבית
			6. ש"ץ לשבת – ק"ש מעריב
			7. ש"ץ לשבת - שחרית
			8. ש"ץ לשבת - מוסף
			9. ש"ץ לשבת - מנחה
			10. ש"ץ לרי"ח
			11. תקיעת שופר
			12. קריאת מגילת אסתר
			13. קריאת מגילת איכה
			14. קריאת מגילת שה"ש
			+רות + קהלת
			15. ש"ץ לימים נוראים
			16. ש"ץ לשלוש רגלים
			17. גבאות
			18. קשר של תפילין
			19. קשריה של ציציות
			20. קריאת התורה בראש השנה ויו"כ
			21. מעגל החיים לידה ברית בר מצווה חתונה גירושין גט הלוויה יארציט
			22. הלל

תיאור מסגרת העבודה עם מנטור/ית:

הרעיון הכללי ושלביו:

סטודנט מגדיר נושא המעניין אותו אינטלקטואלית והשייך לעבודתו המקצועית בעתיד כרב וכמחנך יהודי. (נכון להיום העבודה המקצועית של בוגרי בית המדרש הינה בדרך כלל בתחומים של רבנות קהילתית, חינוך יהודי, יזמות חברתית וליווי רוחני, אך ייתכנו תחומים מקצועיים נוספים אשר יוצעו על ידי הסטודנט ושהלימוד במסגרת זו עם מנטור יקדם את העבודה של הרב בתחומים אלה) הסטודנט יגיש הצעה לגבי תוכן הלימוד לאדם בעל כישורים וידע מתאים לאחר שקיבל אישור בכתב מהדיקן לפנות לאדם זה ומבקש ממנו לשמש כמנטור שלו בהתאם לתאור התפקיד המתואר להלן. הסטודנט יכול לפנות למורה מסגל המרצים של בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר או של מכון שכטר או לאדם מבחוץ. תהליך בחירת האדם שישמש כמנטור, התנהלות העבודה מול המנטור ותיאור התוצר הסופי מפורטים להלן לאחר הצגת הרציונאל לבניית מסגרת זו. סטודנט יהיה חייב ללמוד במסגרת של עבודה עם מנטור במשך ארבעה סמסטרים במהלך התכנית להסמכה. נושאי הלימוד העיקריים חייבים להיות בתחומים של תלמוד והלכה, מדרש, תיאולוגיה, תנ"ך, היסטוריה וחינוך. הדיקן יכול לאשר לסטודנט חריגה מנושאים אלה מנסיבות מיוחדות.

רציונאל בניית מסגרת העבודה עם המנטור:

מסגרת זו מטרתה לאפשר לסטודנט להגדיר נושא בעל עניין אישי ומקצועי ולגלות יוזמה בלימוד. חלק מההיבטים החיוביים של המסגרת מופיעים למטה:

1. העצמת התפקיד של הסטודנט כיוון שהוא משפיע ומחליט בנוגע לחלק חשוב מההכשרה שלו לקראת ההסמכה.
2. הדרישה מהסטודנט להגדיר נושא בעל פוטנציאל רגשי וקוגניטיבי העשוי לשרת אותו בהמשך דרכו המקצועית, מאלצת אותו להשקיע מחשבה ביעוד האישי, המקצועי ובשאלה כיצד להכין את עצמו להצליח בתחום זה בעתיד.
3. כישורי עבודה עצמאיים הנדרשים מהסטודנט עשויים לעזור לו בהמשך דרכו המקצועית והאישית ואף במשך חייו.
4. המפגש של הסטודנט עם מנטור בתדירות כזו במשך סמסטר שלם מחייב את הסטודנט להגיע לכל מפגש כמוביל הדיון, על בסיס חומר שקרא וכתב לקראת כל מפגש.
5. השיחות עם המנטור יכולות לפתח כישורי תקשורת והידברות, החשובים לתפקודו של רב.

להלן פרטי השלבים של התהליך:

שלב הכנת ההצעה:

1. הסטודנט מגיש למנטור (אחרי שקיבל אישור בכתב מהדיקן) הצעה ראשונית לגבי נושא הלימוד. המנטור עוזר לסטודנט להכין את ההצעה אשר תוגש לדיקן לאישור.
2. הנושא המוגדר כולל הסבר למה נושא זה חשוב לצמיחה המקצועית ולעבודה המקצועית של הסטודנט בהווה או בעתיד. בהסבר רצוי שתהיה התייחסות להיבטים קוגניטיביים, חינוכיים, קהילתיים, פסיכולוגיים ועוד. כאמור לעיל, הנושא חייב להיות בתחומים של תלמוד והלכה, מדרש, תיאולוגיה, תנ"ך, היסטוריה וחינוך.
3. הכנת סיליבוס כולל פירוט ותאור הטקסטים שיילמדו כחלק מלימוד מונחה זה. רצוי שהלימוד יהיה אינטרדיסציפלינארי ושהטקסטים יכללו יותר מתחום אחד – תלמוד, חינוך הלכה, מקרא, מדרש, היסטוריה ועוד.
4. תיאור ספרות פרשנית – ספרים, מאמרים ועוד.
5. תיאור לימוד נוסף – שיחות עם אנשים ועוד, שיהיו חלק מהלימוד.
6. תיאור התוצר הסופי של הלימוד – אפשרויות הכוללות עבודה בכתב, כתיבת תכנית לימודים וסיליבוס, הכנת הרצאה בת שעה ועוד.
7. ההצעה תוגש לדיקן לאישור פורמאלי חתומה על ידי הסטודנט והמנטור.

שלב הלימוד בפועל :

8. למסגרת הלימוד יוקדשו 3-5 שעות שבועיות, למשך סמסטר שלם, כאשר רוב השעות הן שעות לימוד עצמי של הסטודנט בבית המדרש.
9. הסטודנט יקבע ישיבות עם המנטור בתדירות של אחת ל 2-3 שבועות לאורך כל הסמסטר.
10. הסטודנט יהיה אחראי להגדרת הנושא לדיון בכל מפגש עם המנטור ויגיש חומר בכתב למנטור לפיו הוא מבקש לבנות כל פגישה.
11. לאחר חודש-חודשיים של עבודה ומפגשים, המנטור יגיש דו"ח לדיקן בו הוא מדווח על התנהלות הלימוד ואף מצביע על הישגים, אתגרים וקשיים, במידה והיו.
12. תהליך זה יכול הערכה ומשוב מול המנטור אשר יתייחס להיבטים קוגניטיביים ולדפוסי הלמידה של הסטודנט.
13. המנטור ייתן ציון של "עובר/נכשל" לעבודה של הסטודנט.
14. הסטודנט חייב לקבל ציון "עובר" מהמנטור על מנת שהלימוד ייחשב לו כמילוי מטלה מחובות התכנית להסמכה.

תאור המסגרת של התמחות אישית

במהלך שלוש שנות הלימודים בתכנית להסמכה הסטודנט יידרש לבחור 5 קורסים סמסטריאליים. הבחירה צריכה לשקף את הרקע של הסטודנט והשאיפות המקצועיות שלו. בחירה בקורסים אלו תעשה ביחד עם היועץ ומיועדת בין השאר להעצים את הסטודנטים הן מעצם אפשרות הבחירה והן מהתחום הלימוד שנבחר. מסגרת זו הינה חובה.

תאור הבוגר האידיאלי

להלן תיאור הבוגר האידיאלי של מסלול להסמכה של ביה"מ לרבנים ע"ש שכטר. התיאור כולל התייחסות למספר תחומים – ידע, יכולות, כישורים, מידות אישיות, תפיסות עולם ועוד. הרשימה מבטאת שאיפות ואיננה אמורה להיות ממצה. היא אמורה גם להזכיר שמטרת הלימודים בביה"מ איננה רק אקדמית, והיא מתייחסת למכלול המרכיבים שיתרמו להצלחת הבוגר בעבודות בשטח.

1. ראיית העולם כמקום חיובי, כמתנת האל וכמקום לקיום מצוות. לפעול למען תיקון עולם.
2. יכולת להציג תפיסת עולם תיאולוגית הנתמכת בלימוד מעמיק במחשבת ישראל, מדרש, מקרא, היסטוריה, הלכה ועוד, ויש בה התייחסות משמעותית לאהבת הבריות.
3. קבלת כל אדם באשר הוא על דעותיו ומעשיו בנוגע לזהותו היהודית האישית, ונכונות לעבוד עם כל אדם. בלימוד מקורות ישראל, בניית מסגרות קהילתיות, הקמת מערכי תפלה, חינוך ועוד.
4. ראיית ארץ ישראל ומדינת ישראל כערכים חיוביים אשר יש לחזק ולטפח. הבנת החברה הישראלית על רבדיה החברתיים, כולל התמצאות בתרבות ובהיסטוריה של החברה הישראלית.
5. מחויבות לחיי מצוות על פי ההלכה המסורתית בהתאם ללימוד ולהבנה של הבוגר/ת ולאור היכרות עם השיטות ההלכתיות והאידיאולוגיות בתנועה.
6. יכולת ללמד ממקורות היהדות לאוכלוסיות מגוונות.
7. יכולת להתייחס לסוגיות בנות זמננו מזוויות יהודיות, ולקחת בחשבון את פירות המדע והאמנות בבניית התייחסויות האלו.
8. אמות מידה אישיות וחוש צדק חברתי הבא לידי ביטוי בכל התחומים ובכל הרמות של עבודת הרב.
9. הבנה שכל בני האדם – יהודים ולא יהודים כאחד – נבראו בצלם וראויים ליחס בהתאם.
10. יכולת להוביל טקסים ותפילות בכל הקשור למעגל השנה היהודי וביטוי בבית הכנסת, בבית המדרש, במקום עבודה ומקומות ציבוריים.
11. יכולת תקשורת טובה המסייעת לשיח מתמשך עם הסובב במסגרות כגון בית הכנסת, בית הספר, בית המדרש, מקומות עבודה, הרצאות ציבוריות ועוד.
12. קשר חזק עם התנועה המסורתית-קונסרבטיבית בארץ ובעולם במישור הרעיוני והארגוני כולל חברות בכנסת הרבנים ובקהילה המסורתית בארץ.
13. ערנות ורגישות למצב הרגשי של הסובבים אותו במיוחד בכל הקשור לאבלות ולמעברים טעונים בחיי משפחה וקהילה, כולל יכולת לספק ליווי רוחני במצבים אלו ואחרים.
14. יכולת לזהות אתגרים והזדמנויות ליזמות רבנית בחברה הישראלית המתחדשת.

מדיניות אקדמית – המדיניות אשר להלן תקפה לכל הסטודנטים המתקבלים לתכנית להסמכה החל משנת תשע"ג.

א. תואר שני רק סטודנטים בעלי תואר שני או לקראת סיומו יתקבלו לתכנית להסמכה, ובכל מקרה לא יוסמך סטודנט ללא תואר שני.

ב. מעבר משנה לשנה: התקדמות משנת לימודים אחת לזו הבאה אחריה מותנית בהגשת כל העבודות והמטלות לקורסים מן השנים הקודמות עד תחילת שנת הלימודים הבאה. אישורים לאיחור יינתנו בכתב על ידי הדיקן- לרוב אישורים יינתנו על בסיס של רקע רפואי, מצוקה משפחתית ושירות מילואים. על מנת להשתתף בתכניות העבודה המעשית בקיץ יש לסיים את כל החובות והמטלות של סמסטר א' עד סוף חודש יוני של אותה שנה.

ג. מבחנים בכתב: על מנת להקל על עומס הלימודים ישתדלו חלק מהמורים של בית הספר לרבנות לבחון את התלמידים בסוף הסמסטר ובכתה במקום מבחני בית או עבודות.

ד. עבודת גמר: סטודנט רשאי לבחור באחת מן העבודות הסמינריוניות שהגיש שתהווה את הבסיס לעבודת הגמר של המסיים בתוספת חלק הגותי, יצירתי או יישומי, כולל התייחסות אישית של הסטודנט.

ה. עובר/נכשל: במשך שנות הלימוד תנתן לסטודנט אפשרות לבחור בארבעה קורסים בלבד עבורם ניתן לקבל ציון עובר/נכשל, על הלומדים ליידע את הדיקן בשעת הייעוץ על כוונתם לקבל ציון ע/נ עבור קורס מסויים. בקורסים האלו הסטודנט לא יידרש לכתוב עבודה. לא ניתן לבקש ציון ע/נ בקורסי תלמוד והלכה.

ו. היעדרויות: א. ל'סדר' בקורסים בהם יש 'סדר' ו'שעור' יש להתייחס כקורס לכל דבר. אין להיעדר ממנו או לאחר אליו ויש להקדיש את הזמן בו ללימודים בחברותא בלבד. ב. ניתן להיעדר עד פעמיים מכל קורס (על הסטודנט למסור הודעה מסודרת בכתב להנהלת בית המדרש). ג. מעבר לכך צריך להמציא אישור רפואי או מכתב המעיד על שירות מילואים. ד. במקרים חריגים הדורשים היעדרות מסיבות אחרות ו/או היעדרות מעל ל 3 פעמים יש לפנות בדוא"ל לדיקן ולבקש אישור מיוחד. אישור יינתן בהתאם לסיבת היעדרות וכל עוד אין מדובר בהיעדרות שעולה על 50% מן השעורים. ה. במקרים חריגים ביותר ובאישור המועצה האקדמית המלווה את בית הספר לרבנות ניתן לאשר ללומד הנעדר מן הסיבות הנ"ל השלמת החובות לקורס גם ללא נוכחות ברוב השעורים.

ז. היחס בין מלגת הלימודים, עמידה בחובות אקדמיים ותוכניות לפיתוח מיומנויות רבניות מעשיות
א. אי עמידה בכל החובות הלימודיות המפורטות בדפים אלו ובכללן אי עמידה בדרישות האקדמיות ובתוכניות לפיתוח מיומנויות רבניות מעשיות, היעדר או מיעוט נוכחות בשעורים בתכניות אלול (במידה ויתקיימו) ובסיוורים לימודיים ללא אישור בכתב מן הדיקן תביא להפסקת המלגה עד להשלמת החובות, או לקיצוץ בה, כמקובל במוסדות חינוך ובמוסדות להכשרת רבנים שונים. ב. במקרים חמורים עלולה התנהגות כזו להביא להפסקת הלימודים בבית המדרש לרבנים. ג. על מנת להסדיר היחסים בין בית המדרש לרבנים ובין התלמידים, התלמידים יחתמו על חוזה נפרד עם בית המדרש לרבנים ובו מפורטות חובותיהם בתמורה למלגת הלימודים ולמלגת הקיום המוענקת בבית המדרש אם תהיה. ד. ההחלטות בענייני מלגות תתקבלנה על ידי ועדת ההלוואות והמלגות של בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר.

ח. תלמיד שלא סיים את חובותיו לקראת הסמכה חייב להשלים תוך שנה מיום סיום חובות השמיעה.

ט. ליקויי למידה: בית המדרש לרבנים יתחשב בתלמידים בעלי ליקויי למידה או בעלי קשיי למידה

מוכחים ויאפשר התגמשות בהתאם לאבחון מקצועי המציין את טיב ההתחשבות הדרושה.

י. ציון "נכשל": א. כשלוך באחד מקורסי חובה יחייב חזרה על הקורס בשנה אחרת. ב. בכל הנוגע לקורסים בתלמוד עיון או תלמוד בקיאות משמעות הדבר שיהיה על הלומד לחזור על הקורס בשנת לימודים נוספת, ללא מלגה, והדבר עשוי להביא לעיכוב תאריך ההסמכה.

ג. כשלוך ביותר משני קורסים בשנה מסוימת יביא להפסקת הלימודים בתכנית הישראלית לרבנות.

י"א. שנת הפסקה: א. תלמידים רשאים לצאת לשנת הפסקה מן הלימודים פעם אחת במהלך שנות לימודיהם. ב. במקרים חריגים תאפשר הנהלת בית המדרש חידוש של שנת ההפסקה לרגל מקרים בריאותיים או משפחתיים חריגים. ג. את הבקשה לפסק זמן מן הלימודים יש להגיש בכתב, מוקדם ככל האפשר אך לא יאוחר מזמן החזרה ללימודים מחופשת הפסח למזכירות בית המדרש. ד. במהלך שנת ההפסקה יש לידע את הנהלת בית המדרש על תכניות החזרה ללימודים לא יאוחר ממועד תום הסמסטר הראשון של שנת ההפסקה.

י"ב. משך הלימודים: משך הלימודים בתכנית הישראלית לרבנות הוא 3 שנים רצופות. במקרים חריגים ניתן לפנות להנהלה על מנת לקצר או להאריך את משך הזמן הזה אך באופן שלא יעלה על 6 שנים ולא יפחת מ- 2 שנים וזאת, ללא הפחתה בחובות האקדמיים וחובות בתכנית מיומנויות רבניות מעשיות של התלמיד/ה. (אא"כ ניתן אישור מיוחד של המועצה האקדמית)

י"ג. כללים אקדמיים: כל הכללים האקדמיים הכתובים בשנתון של המכון למדעי היהדות יהיו תקפים לגבי שנות הלימוד בתכנית להסמכה, כולל מדיניות בנושאים אתיים ומשמעתיים.

י"ד. אפשרות להפסקת הלימודים: לקראת סוף השנה הראשונה של הלימודים הן בית המדרש והן הסטודנט יכולים להפסיק את ההתקשרות ביניהם כמפורט בחוזה החתום בין בית המדרש לבין כל סטודנט.

משל"י - מובילי שינוי להתחדשות יהודית

משל"י היא תכנית לתואר שני במדעי היהדות של מכון שכטר המשלבת לימודי תלמוד והלכה עם לימודי קהילה. התכנית מציעה מפגש מעמיק ומעשיר עם מורשת ישראל ועם המקורות היהודיים ומיועדת למעוניינים להוביל תהליכים של התחדשות יהודית בקהילה ובחברה בישראל. הלימודים מספקים לסטודנטים הכשרה בהובלת לימוד בית מדרשי, בניית טקסים ותפילות למרחב הקהילתי הישראלי, פיתוח פרויקטים חברתיים וכישורי פעילות והובלה בקהילה. משתתפי משל"י זכאים למלגה.

תכנית משל"י מאפשרת לסיים תואר שני בשנתיים במתכונת של יום לימודים מרוכז בשבוע. יום זה הוא יום שני בין השעות 08:30-18:30 בקמפוס מכון שכטר למדעי היהדות, רחוב אברהם גרנות 4, ירושלים (בסמוך למוזיאון ישראל). בימים אלה נפתחת ההרשמה למחזור ו' של תכנית משל"י לשנת תשע"ז.

יום בית מדרש – "תורה לשמה"

תלמידי משל"י יכולים להוסיף יום לימודים נוסף בבית המדרש ביום רביעי, יום המשלב שיעורים ולימוד בחברותא במגוון רחב של נושאים מארון הספרים היהודי. מי שלומד ביום זה יחד עם תכנית משל"י, זכאי למלגה מורחבת, ולפטור משכר לימוד על יום זה. היום יורכב משלש יחידות; הראשונה תעסוק בתלמוד, השנייה תצא למסע חוויתי במחוזות הספרות היהודית-ישראלית, והשלישית: תזמן מפגש פרשני מעמיק עם פרשות השבוע. בסיום השיעור האחרון, בית המדרש יישאר פתוח ללימוד, ויהיה ניתן להיעזר במורי בית המדרש.

קורסים אקדמיים לתואר השני

תכנית משל"י כוללת תשעה קורסים במסלול הראשי - תלמוד והלכה, ותשעה קורסים במסלול משני - משפחה וקהילה (הובלת קהילה), כולל קורס החובה בזרמים ביהדות. כל הקורסים מקנים נקודות זכות לתואר שני M.A.

בנוסף לסטודנטים מחויבים בהשתתפות או קבלת פטור בקורס בכתיבה אקדמית, ובהשתתפות בקורסי השלמה וקורסי יסוד או קבלת פטור על פי הדרכת היועצת האקדמית. קורסים אלו אינם מקנים נקודות זכות.

העשרה

תכנית משל"י כוללת ארבעה ימי העשרה ולימוד בסוף שבוע (שבת יחד) שיזמנו עיון בלתי אקדמי וחוייתי בסוגיות של הובלת שינוי חברתי בחברה הישראלית.

תשלום

שכר הלימוד המלא לשנה במכון שכטר עומד כיום על כ-15,000 ₪ (1,650 ₪ לקורס סמסטריאלי בן 2 נ"ז).

עלות תכנית משל"י מסובסדת ב-60%.

עלות משל"י יחד עם יום תורה לשמה מסובסדת ב 75% (תיתכן אפשרות להנחה נוספת בשכר הלימוד על בסיס מצב כלכלי)
בנוסף, ישלמו הסטודנטים אגרת שירותים בסך 350 ₪ עבור שימוש בספריה ושירותים נלווים.
תשלום נפרד ייגבה עבור הקורס בכתיבה אקדמית (במידה ולא יאושר פטור) ועל קורסי היסוד הנדרשים (הנחה של 30%).
הקבלה מותנית בריאיון אישי.

לפרטים והרשמה

074-7800-700, info@schechter.ac.il; www.schechter.org.il

תנאי קבלה

- בעלי תואר ראשון (ב.א.) עם ממוצע 80 ומעלה או בעלי תואר ראשון בחינוך (B.Ed.) עם ממוצע 85. סטודנטים בעלי ממוצע מעט מתחת לזה, יכולים להתקבל במעמד על תנאי ובלבד שיסיימו את שנת הלימודים הראשונה בממוצע 80. עדיפות תינתן למועמדים בעלי תואר ראשון בלימודי יהדות.
- מילוי טופס הרשמה לתכנית משל"י כולל שאלון.
- תשלום דמי הרשמה
- הצגת תעודות המעידות על קבלת תואר ראשון
- הצגת גיליון ציונים של לימודים אקדמיים קודמים
- ראיון עם היועץ האקדמי של מכון שכטר

מערכת משלי תשע"ז (2016 – 2017)

יום שני, סמסטר ב'	יום שני, סמסטר א'	
התפתחות הלכות תפילה פרופ' משה בנוביץ' (תלמוד מתחילים) / ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות פרופ' דוד גולינקין (תלמוד מתקדמים).	קריאה בסוגיות תלמודיות ד"ר אלישיב פרנקל (תלמוד מתחילים) / בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה פרופ' משה בנוביץ' (תלמוד מתקדמים)	10:00-08:30
התפתחות הלכות תפילה פרופ' משה בנוביץ' / ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות. פרופ' דוד גולינקין	קריאה בפוסקים הרב דיאנה וילה / בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה פרופ' משה בנוביץ'	12:00-10:30
מגוון הזהויות היהודיות (קהילה) ד"ר ארי אקרמן	מנהיגות בקהילה (קהילה) ד"ר סטיבן חזן ארונוף	14:30-13:00
יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא (קהילה) פרופ' אלי הולצר	יחיד, משפחה וקהילה (קהילה) ד"ר גליה גלזר חלד	16:30-15:00
יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא (קהילה) פרופ' אלי הולצר	מבוא לתורה שבעל-פה (השלמה) ד"ר גלעד לנדאו	18:30-17:00

תקצירי הקורסים

סמסטר א', תשע"ז

תלמוד - מתקדמים

12:00-08:30

בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה [תלמוד]

פרופ' משה בנוביץ

קורס זה נועד לפתח מיומנויות בניתוח סוגיות מבבלי ברכות ומקבילותיהן בתלמוד הירושלמי; להתחקות אחר תולדות העריכה של הסוגיות הללו, והתפתחות ההלכות שבהן הן עוסקות במשך תקופות התנאים והאמוראים; לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים, ולהשוות בינה לבין גישות המחקר החדישות.

תלמוד - מתחילים

10:00-08:30

קריאה בסוגיות תלמודיות [תלמוד]

ד"ר אלישיב פרנקל

מטרת הקורס היא הקניית ידע ויכולת בסיסיים של קריאה והבנה בתלמוד הבבלי. נעמוד על הקשר והיחס בין משנה וגמרא, נכיר את חכמי הגמרא העיקריים, נבין מהי סוגיה וכן נכיר את יסודות השפה הארמית הבבלית בדקדוק ובאוצר מלים. נתנסה גם בפרשנות הגמרא ונכיר גם את עולם כתבי היד של התלמוד הבבלי.

קריאה בפוסקים [תלמוד]

12:00-10:30

הרב דיאנה וילה

בקורס זה התלמידים ירכשו התמצאות ראשונית בספרות הפוסקים (ספרי הלכה וספרי פסקים), בספרי היסוד (רי"ף, רמב"ם, רא"ש, טור, שולחן ערוך), ובתהליך ההתפתחותי מימי התלמוד עד המאה השש עשרה. דגש יושם על מתודולוגיה שתאפשר להם ללמוד באופן עצמאי ולחקור נושאים חדשים בעתיד.

מנהיגות בקהילה: בין תיאוריה למעשה, בין כריזמה לתשתית [מנהיגות קהילתית]

14:30-13:00

ד"ר סטיבן חזן ארונוף

הקורס נועד להעלות בקרב הסטודנטים שאלות מרתקות על אלמנטים מהם נוצרת מנהיגות בקהילה. נבחן תיאוריות סוציולוגיות של מנהיגים ומנהיגות, נשאל איך מנהיג/ה בוחר אוריינטציה תיאורטית מתאימה לצרכי היומיום של עבודתה בקהילה? מהו האיזון הנכון בין השקפת עולם והרצון האישי של המנהיג/ה לבין צרכי הקהילה? מעבר לדו-שיח על ה'אני מאמין' שכל מנהיג/ה מוכרח/ה ליצור או לרכוש כבסיס למנהיגות, נכיר את עולם המנהיגות בקהילה דרך דוגמאות מן השטח – מחזון עד ליישום. לכל אחד מן הסטודנטים יינתן מקום להבנייה של תמונת מנהיגות אישית עתידית, כזו המבוססת על זיהוי ומיפוי של צרכי הקהילה ועל העמקה באתגרים שהיא מציבה.

יחיד, משפחה וקהילה [מנהיגות קהילתית]

16:30-15:00

ד"ר גליה גלזנר חלד

המעבר מקולקטיביזם לאינדיבידואליזם מאפיין את התפתחותה של החברה המערבית ואת החיים במדינת ישראל. עם זאת דווקא הדגש החזק על אינדיבידואליזם, הוא שהביא לתחייתו ולשגשוגו

המחודש של מושג הקהילה. נפתח את הקורס בעיון בהתפתחות ההיסטורית של מושג 'גן העדן האבוד', נשווה בין תיאוריות העוסקות בזהות הפרט בתקופה המודרנית והפוסט-מודרנית, נבחן את עלייתן של תיאוריות ופרקטיקות קהילתיות חדשות על רקע השינויים במבנה המשפחה, ונתוודע לעולם הקהילות האינטרנטי בעידן הגלובליזציה. נבחן גם את מגבלות החזון הקהילתי ואת המורכבויות שבהתאמתו לחברה אינדיבידואליסטית.

מבוא לתורה שבעל פה [קורס השלמה, לחייבים]

18:30-17:00

ד"ר גלעד לנדאו

קורס זה יוקדש להקניית ידע בסיסי בתורה שבעל פה ודרכי התפתחותה. נסקור דרכים שונות שבהן פירשו יהודים את התורה וקבעו הלכה, מתחילת ימי הבית השני ועד לחיבור היצירות הגדולות של התנאים והאמוראים – המשנה והתוספתא, המדרשים והתלמודים – במאות הראשונות לספירה. נערוך היכרות ראשונית עם יצירות אלו, ונעמוד על מקצת תוכניהן ודרכי ההתהוותן, וזאת על רקע תמורות בחיי היהודים בתקופה ההיא.

סמסטר ב', תשע"ז

תלמוד- מתקדמים

12:00-08:30 ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות (קורס כפול)

פרופ' הרב דוד גולינקין

החיים במדינה ריבונית מייצרים אתגרים חדשים בתחום ההלכה. נעמיק בתלמוד, בפוסקים ובספרות התשובות בכדי להתמודד עם אתגרים אלה ונחקור סוגיות כגון: מכירת או השכרת בית או קרקע ללא-יהודי; שרות של בחורי ישיבה בצבא; אכילת קטניות בפסח לאור מיזוג גלויות; חזרת יהודים מומרים כגון הפלשמורה ליהדות; צום בארבעת הצומות לאור קום המדינה; קבלת מצוות לגיור; שמירת סביבה מול אינטרס כלכלי – מקרה מכרה הפוספטים ליד העיר ערד; העליה לארץ כמצווה?; הכניסה להר הבית בזמן הזה.

תלמוד- מתחילים

12:00-08:30 (קורס כפול)

תפילה: מקורות תלמודיים ויישומים עכשוויים

פרופ' משה בנוביץ

בקורס זה נדון בסוגיות מעשיות בהלכות תפילה, תוך כדי בחינת פשוטם של המקורות התלמודיים העומדים ביסוד הלכות אלו; התחקות אחר הדרך שבה הבינו הפוסקים את המקורות הללו במשך הדורות, וניתוח פסקי הלכה עכשוויים, המתמודדים עם היבטים אקטואליים של הלכות אלו.

מגוון הזהויות היהודיות [מנהיגות קהילתית]

14:30-13:00

ד"ר ארי אקרמן

בקורס נעסוק באידיאולוגיה, ההתפתחות ההיסטורית וביסח להלכה של הזרמים השונים ביהדות המודרנית (החרדים, האורתודוקסים המודרניים, הרפורמים, הקונסרבטיבים והחילונים). בין היתר נעסוק בהוגים כמו אברהם גייגר, מדרכי קפלן, אברהם יהושע השל, אחד העם והרב קוק.

יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא [מנהיגות קהילתית]

15:00-18:30 (קורס כפול)

פרופ' אלי הולצר

כיצד עשויה להיראות 'למידה בחברותא ראויה' ועל בסיס אלו תיאוריות של למידה ופרשנות? באלו דרכים ניתן ללמד אחרים, לצמוח כאמנים של הלמידה בחברותא?

קורס זה מושתת על התפיסה כי למידה בחברותא כרוכה באמנות דיאלוגית-לימודית עם טקסט, עם הזולת ועם העצמי, וכי אמנות זו דורשת למידה התנסותית, רפלקטיבית ועיונית, אישית וקבוצתית. הקורס מבוסס על עבודתו המחקרית והפדגוגית רבת השנים של המרצה ויישא אופי עיוני וסדנאי כאחד. ראשית, יתנסו משתתפי הקורס בלמידה של פרקטיקות מרכזיות של הלמידה בחברותא וכן יידרשו ל'עבודה על המדות' מכוונת ביחס לממדים האתיים והרוחניים של אמנות למידה זו. שנית, משתתפי הקורס ילמדו שיקולי דעת חינוכיים ופדגוגיים בפיתוח הלמידה בחברותא במרחב בית מדרשי.

בית המדרש המסורתי "תורה לשמה"

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר מזמין אתכם להצטרף לתכנית בית-מדרשית חדשה, **"תורה לשמה"**. התכנית מיועדת לאנשים המעוניינים להכיר את מקורות היהדות ולהעשיר את ידיעותיהם במסורת היהודית, לפתח שיטות קריאה שונות ולהיחשף לשלל נושאים המהווים את הבסיס של העם היהודי. כל זאת מתקיים בלימוד בקבוצות קטנות – חברותא, עם אנשים המגיעים מרקעים שונים, באווירה פתוחה ופלורליסטית ובדרך המשלבת לימוד בית מדרשי עם לימוד אקדמי.

בואו להביע את נקודת המבט שלכם ולשמוע קולות מגוונים אחרים, לפתח את המחשבה ולהיחשף לכיווני מחשבה נוספים, לקבל כלים לניתוח ביקורתי של ארון הספרים היהודי, לחדש ולהציע את הפרספקטיבה האישית שלכם על נושאים מגוונים, לקיים שיח עמוק על יהדות, לפתח את הזהות היהודית האישית שלכם, לחפש ולמצוא את החיבור האישי שלכם ליהדות, לא לפחד מאתגרים ולהפנים שאין אמת אחת אבסולוטית.

בתכנית ילמדו מיטב המרצים והמומחים מעולם בתי המדרש והאקדמיה: מר אלי ברקת, הרב אביטל הוכשטיין, ד"ר חנה השקס, הרב דיאנה וילה, ד"ר גילה וכמן, גב' רחל כורזים, הרב פרופ' דוד גולינקין, מר אברהם לידר, הרב אבי נוביס-דויטש, ד"ר אריאל פיקאר, הרב ד"ר דוד פרנקל, פרופ' אלכסנדר רופא, פרופסור אביגדור שנאן.

בין הנושאים שילמדו: ספרות עברית, קבלה, חסידות, מדרש, תלמוד והלכה, תנ"ך, פרשת השבוע, ספרות השאלות והתשובות.

הלימודים מתקיימים ביום מרוכז אחד בסמסטר המקביל לשנת לימודים אקדמית (נובמבר-פברואר, מרץ-יולי), במשך 13-14 מפגשים.

יום הלימודים מרוכז בשלוש יחידות לימוד מגוונות:

סדר ושיעור תלמוד – חלוקה לפי רמות	12: 00-08: 30
הפסקת צהריים	12: 45-12: 00
סדר הכנה ושיעור, טעימות מארון הספרים היהודי	15: 00-12: 45
קריאות בפרשת השבוע, מבט ביקורתי, מדרשי, המקרא בספרות	17: 30-15: 15

התכנית פתוחה לקהל הרחב, ללא צורך ברקע מוקדם

דמי לימוד: 1000 ₪ לסמסטר

ניתן להגיש בקשה למלגה

לפרטים: הרב דיאנה וילה, rabbivilla@schechter.org.il

או בטלפון ענת 074-7800712

יום תורה לשמה – תיאורי הקורסים

תלמוד רמה א'

12: 00-08: 30

א/ב הרב דיאנה וילה שו"ת ד'

הקורס יעסוק בסוגיות נבחרות מתוך התלמוד הבבלי, לרוב ברצף, על פי סדר דפי התלמוד. הסוגיות תהיינה משמעותיות מבחינת הלכה למעשה ו/או הערכים והשקפת העולם שהן משקפות. הסטודנטים יקבלו הכרות ראשונית עם דף הגמרא בתלמוד הבבלי. נתייחס לרבדים שבטקסט ונבדוק חלק מהמקבילות. יושם דגש על רכישת מונחי הדיון והלימוד הכי שכיחים. נלמד עם פירוש רש"י. במשך השנה נוסף בהדרגה התייחסות לכתבי יד וספרות מחקר.

תלמוד רמה ב'

12: 00-08: 30

א/ב הרב אבי נוביס-דויטש שו"ת ד'

הקורס יעסוק בסוגיות ממסכת סוכה פרקים רביעי וחמישי. נעיין בסוגיות הן מתוך נקודת מבט אקדמית והן מתוך נקודת מבט ישיבתית. יושם דגש על רובד התוכן והמשמעות של הסוגיה תוך עמידה על העמדות השונות בסוגיא, ופערים בין רובד הפרשנות למימרא.. נתייחס לרבדים שבטקסט ונבדוק חלק מהמקבילות. בנוסף נערוך היכרות עם ספרות הראשונים, ונראה כיצד הראשונים השונים קוראים בסוגיות.

ארון הספרים היהודי א פרופ' אלכסנדר רופא, פרופ' אביגדור שגן, ד"ר אריאל פיקאר ועוד

12: 45-15: 00

בקורס נציף לחלקים שונים בארון הספרים היהודי ונטעם מעט לעומק מהם, בחלק זה נטעם מן הספרות המקראית המאוחרת, נעיין בעולם התפילה בעולם ההלכה ועוד. לכל שיעור יקדם סדר הכנה של 45 דקות. (12: 45-13: 30) השיעור יתחיל ב 13: 45.

12: 45-15: 00

ארון הספרים היהודי ב הרב פרופ' דוד גולינקין, גב' רחל כורזים, מר אלי ברקת ועוד

בקורס נציף לחלקים שונים בארון הספרים היהודי ונטעם מעט לעומק מהם, בחלק זה נטעם מן הספרות החז"לית, נעיין בעולם ההלכה בספרות העברית של המאה העשרים ובספרות חכמי ארצות האיסלם ועוד. לכל שיעור יקדם סדר הכנה של 45 דקות. (12: 45-13: 30) השיעור יתחיל ב 13: 45.

15: 15-17: 30

קריאות בפרשת השבוע א הרב ד"ר דוד פרנקל + הרב אברהם לידר

בלימוד נקרא את פרשת השבוע מזוויות שונות, בחלק זה נקרא את הפרשה בזווית מחקרית אקדמית (מחצית מן הקורס) ובמחצית השנייה במבט קבלי/ חסידי. השיעור יושלם בין זמן הכנה של 15: 15-16: 00 וזמן שיעור 16: 15-17: 30

15: 15-17: 30

קריאות בפרשת השבוע ב הרב אביטל הוכשטיין, ד"ר חנה השקס, ד"ר גילה וכמן

בלימוד נקרא את פרשת השבוע מזוויות שונות, בחלק זה נקרא את הפרשה לאור המדרש וספרות חז"ל (מחצית מן הקורס) ובמחצית הנוספת לאור הספרות העברית.

תכנית חד-שנתית לתלמידי רבנות מבית המדרש לרבנים באמריקה הלטינית (Seminario Rabínico Latinoamericano Marshall Meyer)

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר מנהל את התכנית החד-שנתית לתלמידי רבנות מבית המדרש לרבנים באמריקה הלטינית. תלמידים אלה באים לארץ כדי להשלים את לימודיהם לרבנות

תלמידים אלה רשאים להשתתף בכל הקורסים הניתנים בבית המדרש ובמכון שכטר בהתאם לרמתם ולרקע שלהם ובהתאם להנחיות שיקבלו בארץ. נוסף על כך, הם חייבים להשתתף בתפילות, בהרצאות מיוחדות ובשבתות-יחד.

תלמידים המעוניינים לקבל תואר שני חייבים למלא את הדרישות לתואר בהתייעצות עם הדיקן של ביה"ס לרבנות ובהתאם לדרישות מ.א. של מכון שכטר למדעי היהדות. לא ניתן לסיים תואר שני בתקופה של פחות משנה וחצי לימודים בשכטר. תכנית הלימודים של כל סטודנט נקבעת בנפרד בתיאום עם מלווה התכנית בישראל, רקטור הסימנריו, דיקן הסמינריו ודיקן בית המדרש.

תכנית משותפת בית המדרש לרבנים ו JTS

בית המדרש לרבנים מפעיל יחד עם JTS תכנית לימודים משותפת לתלמידי JTS אשר נמצאים בשנתם השנייה ללימודים. במסגרת התכנית, לומדים תלמידי בית המדרש עם תלמידי JTS קורסים משותפים במכון שוקן; ותלמידי JTS לומדים יחד עם תלמידי בית המדרש קורסים במכון שכטר. לאור חשיבות ההיכרות בין הסטודנטים ומשמעותה לפיתוח מודעות והבנת העמיות היהודית, בית המדרש פועל במרץ להרחיב תכנית זו. בשנת תשע"ז ילמדו יחד תלמידי JTS ותלמידי בית המדרש בערך 60% מתכנית הלימודים. מורי התכנית נבחרו במשותף, ולוח הזמנים של תכנית הלימודים הותאם.

תכנית תעל"ה (לשעבר תכנית "להב"ה")

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר ביחד עם כנסת הרבנים של התנועה המסורתית בישראל הקימו לפני שלש שנים תכנית חדשה הנקראת תעל"ה – תקבע עתים לתורה, כאמור בתלמוד הבבלי שבת ל"א עמוד א, אמר רבא: כשמכניסין אדם לדין שואלים אותו...קבעת עתים לתורה?

התכנית נועדה לאפשר לרבנים לימודי המשך ומפגישה בין רבנים שהוסמכו ובין סטודנטים של בית המדרש.

התכנית מתקיימת פעמיים בחודש ליום לימודים מלא בימי ד'.

בין המטרות של התכנית:

1. לחזק את המודל של לימוד תורה כחלק משגרת החיים של כל רב/ה,
2. לבנות תכנית לימודים של לימוד טקסטים השאובים ממקצועות הליבה של הרב/ה, כגון תלמוד, הלכה, מחשבת ישראל ומדרש,
3. להביא את מיטב המורים הנמצאים בארץ ללמד בתכנית,
4. לבחור בין השאר בנושאים שיש להם פן מעשי בשטח.
5. ליצור קשר לימודי ואף אישי בין רבנים שכבר הוסמכו ובין הסטודנטים שעתידים להצטרף לשורותיהם, נושאים שנלמדו בשנתיים שהתכנית כבר קיימת:

קידושין
גירושין
דיני אבלות
השגחה על אוכל
השגחה על יין
שמיטה
פסיקה מזרחית
קריאה וכתובת שו"תים
כבוד וענווה בספרות חז"ל

התכנית מסובסדת באופן משמעותי וכל רבני התנועה מוזמנים להצטרף! להרשמה התקשרו לגב' ענת שיטרית

anat@schechter.org.il 074-7800712

תכנית ליבהבר לקידום סובלנות ופלורליזם דתי

החל משנת תשע"ז מפעיל בית המדרש את תכנית ליבהבר. התכנית נועדה לקדם סובלנות ופלורליזם דתי בכנסת ובמרחב הניו-מדיה ולחזק את תלמידי בית המדרש וצוותו כדמויות בעלות השפעה במרחבי המדיה החדשה. במסגרת התכנית מפיק בית המדרש תכנים למרחבי הניו מדיה וניירות עמדה לחברי כנסת. העבודה בכנסת היא בשיתוף פעולה עם מכון על משמר הכנסת.

בית המדרש עם הפנים לקהילה

הרצאות / פנלים וכיו"ב

בשנת תשע"ז השתתפו מורי בית המדרש ותלמידיו בפורום ומסגרות שונות, העבירו שיעורים השתתפו בפנלים, והשמיעו קול יהודי מסורתי בנושאים שונים. קהילות התנועה, נוע"ם או גופים אחרים המעוניינים לארח מורה או תלמידי מבית המדרש מוזמנים לפנות אלינו anat@schechter.org.il

הלכה

צוות בית המדרש משמש כתובת לכתיבה הלכתית ומתן מענה בנושאי הלכה לשאלות הינכם מוזמנים לפנות ל avideu@schechter.org.il

לאחר שקיימנו בהצלחה פיילוט ראשון, בית המדרש נערך בימים אלו לפיילוט שני של תכנית בית מדרש לאנשים עם מוגבלות שכלית. התכנית מופעלת בשיתוף פעולה של מרכז אדרבה של התנועה המסורתית, אקיי"ם ישראל ובית המדרש.

שיתוף פעולה עם נוע"ם

מורי בית המדרש ותלמידיו מעבירים שיעורים ומסייעים לעבודת הצוות החינוכי של נוע"ם בליווי עבודת תנועת הנוער ובליווי מסגרות ההגשמה, בתכנית משולבים סטודנטים ומורים מבית המדרש.

חלק ב':

תיאורי הקורסים

תיאורי הקורסים של בית-הספר

מפתח כללי:

סמינר	=	ס
סדנא	=	סד
סדר לימוד בלי שיעור פרונטלי	=	סדר
שיעור	=	ש
שיעור וסמינר	=	שו"ס
שיעור וסדנא	=	שוס"ד
שיעור ותרגיל	=	שו"ת
תרגיל	=	ת
שיעור עם סדר לימוד לפניו	=	#

תלמוד -- סוגיות במסכת סוכה פרקים ד' וה' #

210114 סמס' א' גב' ש' ברודי שו"ת א', ב', (ג), ד' 12:00-08:30

הקורס יעסוק בסוגיות מן הפרקים הרביעי והחמישי במסכת סוכה. על פי רוב נלמד את הפרקים על הסדר, לעתים תוך השוואה לסוגיות מקבילות או דילוגים קצרים. במהלך הסמסטר נדון בתפיסות המחשבתיות וההלכתיות הבאות לידי ביטוי בסוגיות, וכן נבחן את אופן התפתחות הסוגיות לכדי צורתם הסופית, תוך שימוש במתודות מסורתיות ומחקריות. הקורס יתמקד בפיתוח מיומנויות קריאה וניתוח של הסוגיה התלמודית, תוך שימת דגש על הכרת והבנת מונחי הדיון השכיחים ותרומתם לפענוח הסוגיה. נעשה שימוש מקומי בפרשנותו של רש"י על הסוגיה, ולעתים נקדיש זמן גם לפרשנות התוספות, הר"ח, הר"ף וראשונים אחרים, לפי הצורך.

תלמוד -- סוגיות במסכת סוכה פרקים ד' וה' #

210113 סמס' א' ד"ר ג' רוגוף שו"ת א', ב', (ג), ד' 12:00-08:30

בקורס זה נלמד סוגיות מן התלמוד הבבלי מסכת סוכה. נדון בהבדלים בין מסורות מקבילות בספרות חז"ל וננסה לעמוד על התפתחות הספרותית של המקורות. נתמקד בסוגיות הדנות בהתפתחות המצוות של הלולב וערבה מתקופת הבית עד סוף תקופת חז"ל. הקורס נועד לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים ולהשוות בינה לבין גישות מחקר התלמוד. דרישות לקורס: ידע מוקדם בספרות חז"ל.

תלמוד -- סוגיות במסכת עבודה זרה #

220114 סמס' ב' ד"ר ג' רוגוף שו"ת א', ד' 12:00-08:30

בקורס זה נלמד סוגיות מן התלמוד הבבלי מסכת עבודה זרה. נדון בהבדלים בין מסורות מקבילות בספרות חז"ל וננסה לעמוד על התפתחות הספרותית של המקורות. נתמקד בסוגיות הדנות בגישת חז"ל למעורבות חברתית, כלכלית ותרבותית בעולם האינו-יהודי. הקורס נועד לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים ולהשוות בינה לבין גישות מחקר התלמוד. דרישות לקורס: ידע מוקדם בספרות חז"ל.

תלמוד למתקדמים -- בבלי בבא מציעא -- "השוכר את הפועלים" #

220115 סמס' ב' פרופ' ש' פרידמן שו"ת א', ד' 12:00-08:30

עיון לעומק בסוגיות פועלים, ערכים, מושגי יסוד והשתלשלותם. השוואה למקבילות בתלמוד הירושלמי לאור תפיסות שונות של כל תלמוד. בנוסף תשומת לב להקנות למשתתפים מיומנויות בחקר הסוגיא של התלמוד הבבלי, ובין השאר מבנה ספרותי של הסוגיות, מרכיבי סוגיא, יחס המימרות לסתם התלמוד, קביעת מקבילות והשוואה אליהן; עדי הנוסח ושימוש בשינויי גירסאות; איתור ספרות המחקר רלוונטית לכל סוגיא; פרשנות על דרך המחקר. על התלמידים להכין את הסוגיות גמרא ורש"י, ומקורות נוספים על פי אוסף מקורות שיחולק. דיון בשיעור. בניית הסוגיא לעומק.

סדר בקיאות

235113 א/ב הרב א' נוביס דויטש ת ג' 14:30-13:00

במסגרת הסדר נלמד בכל סימסטר 12 דפים, ממסכת סוכה וממסכת בבא מציעא. הלימוד יקנה לתלמידים יכולת קריאה דווקנית של פשט הסוגיה, היכרות עם מושגי יסוד וטרמינולוגיה

תלמודית

הלכה למעשה -- אורח חיים #

210123 סמס' א' הרב ד' וילה שו"ת א' 16: 30-13: 00

קורס זה נועד להנחיל ידע מעשי בסיסי בהלכה היהודית, והיכרות בסיסית עם מושגי יסוד בהלכה. התלמידים לומדים את ההלכות עצמן מתוך השולחן ערוך בחברותא בסדר. השיעור מוקדש לליבון נושאים קשים שעלו תוך כדי לימוד ההלכות, ולדיון לעומק בתולדותיהן של כמה מן ההלכות שנלמדו.

פוסקים למתקדמים #

317310 סמס' א' הרב ד' וילה שו"ת ב' 18: 30-15: 00

עיון היסטורי שיטתי בספרות הפוסקים. כל נושא ייבדק ברי"ף, ברמב"ם, ברא"ש, בטור, בשולחן ערוך, בערוך השולחן ובפוסקים נבחרים נוספים. יושם דגש על תולדות הפוסקים, קריאה מדויקת, זרמי קודיפיקציה, וספרות העזר.

הלכה #

220124 סמס' ב' הרב י' רוט שו"ת א' 18: 30 -15: 00

הקורס יעסוק בשני נושאים עיקריים - דיני אבלות וארץ ישראל בהלכה. הנושא של ענייני אבלות ילמד משולחן ערוך ונושאי כליו; בחלקו השני של הקורס נעסוק בנושא ארץ ישראל כפי שהוא משתקף מתוך תשובות ומתוך מאמרי הלכה של פוסקים ידועים.

כישורי בית כנסת

1036202 א/ב החזנית ש' שרל פוקס סד ג' 16: 30 -15: 00

לימוד נוסחים ומנגינות של תפילות, קה"ת, הפטרות, מגילות ועוד.

פורום עמיתים

1034375 א/ב ב' 20: 00 -18: 30

הפורום מהווה במה פנימית של תלמידי רבנות לבירור נושאים וסוגיות הרלבנטיות לעבודתם כרבנים, בחירת התכנים נעשית על הסטודנטים והם הבוחרים כיצד לנהל את הדיון בהם.

ארץ ישראל בהגות המקראית

124266 סמס' ב' ד"ר ד' פרנקל ש ב' 14: 30-13: 00

בקורס זה נעמוד על מרכזיותה של הארץ במקרא. דרך עיון ביקורתי בספרות המקראית לסוגיה, נחשוף מגוון של השקפות סביב נושאים כגון: מהות הבטחת הארץ לאבות וטיב זכותו של העם על הארץ, אופייה הסגולי של הארץ – גשמי או רוחני?, גבולות הארץ- היכן הם? היחס לאוכלוסייה הכנענית בתקופת הכיבוש, והצדקת האל בעקבות חורבן וגלות.

עיון בסיפורי ניסים מן הגליל - במקרא, בחז"ל ובברית החדשה

420131 סמס' ב' ד"ר ג' וכמן שו"ת א' 14: 30-13: 00

בארץ הגליל פעלו בעת העתיקה דמויות יוצאות דופן, אשר הניסים שחוללו - כגון החייאת מתים, ריפוי חולים וריבוי מזון - מתוארים בספרי המקרא, בברית החדשה ובספרות חז"ל. בקורס זה נעסוק במבחר סיפורים אודות אישים אלה, ובהם הנביאים אליהו ואלישע, ישוע מנצרת, חנינא בן דוסא ואחרים, ונחשוף את הקשרים התמאטיים, ההיסטוריים והספרותיים ביניהם.

תלמוד למתקדמים בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה

215656 סמס' א' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12: 00-08: 30

קורס זה נועד לפתח מיומנויות בניתוח סוגיות מבבלי ברכות ומקבילותיהן בתלמוד הירושלמי; להתחקות אחר תולדות העריכה של הסוגיות הללו, והתפתחות ההלכות שבהן הן עוסקות במשך תקופות התנאים והאמוראים; לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים, ולהשוות בינה לבין גישות המחקר החדשות.

תפילה: מקורות תלמודיים ויישומים עכשיויים

524545 סמס' ב' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12: 00-08: 30

בקורס זה נדון בסוגיות מעשיות בהלכות תפילה, תוך כדי בחינת פשוטם של המקורות התלמודיים העומדים ביסוד הלכות אלו; התחקות אחר הדרך שבה הבינו הפוסקים את המקורות הללו במשך הדורות, וניתוח פסקי הלכה עכשיויים, המתמודדים עם היבטים אקטואליים של הלכות אלו.

ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות

524545 סמס' ב' הרב פרופ' ד' גולינקין שו"ת ב' 12: 00-08: 30

החיים במדינה ריבונית מייצרים אתגרים חדשים בתחום ההלכה. נעמיק בתלמוד, בפוסקים ובספרות התשובות בכדי להתמודד עם אתגרים אלה ונחקור סוגיות כגון: מכירת או השכרת בית או קרקע ללא-יהודי; שרות של בחורי ישיבה בצבא; אכילת קטניות בפסח לאור מיזוג גלויות; חזרת יהודים מומרים כגון הפלשמורה ליהדות; צום בארבעת הצומות לאור קום המדינה; קבלת מצוות לגיור; שמירת סביבה מול אינטרס כלכלי – מקרה מכרה הפוספטים ליד העיר ערד; העליה לארץ כמצווה?; הכניסה להר הבית בזמן הזה.

מנהיגות בקהילה: בין תיאוריה למעשה, בין כריזמה לתשתית

913323 סמס' א' ד"ר ס' חזן ארונוף שו"ת ב' 14: 30-13: 00

הקורס נועד להעלות בקרב הסטודנטים שאלות מרתקות על אלמנטים מהם נוצרת מנהיגות בקהילה. נבחן תיאוריות סוציולוגיות של מנהיגים ומנהיגות, נשאל איך מנהיג/ה בוחרת/ת אורינטציה תיאורטית מתאימה לצרכים היומיומיים של עבודתה בקהילה? מהו האיזון הנכון בין ההשקפת העולם והרצון האישיים של המנהיג/ה לבין צרכי הקהילה? מעבר לדו-שיח על האינטימיות שכל מנהיג/ה מוכרח/ה ליצור או לרכוש כבסיס למנהיגות, נכיר את עולם המנהיגות בקהילה דרך דוגמאות מן השטח -- מחזון עד ליישום. לכל אחד מן הסטודנטים ינתן מקום להבנייה של תמונת מנהיגות אישית עתידית, כזו המבוססת על זיהוי ומיפוי של צרכי הקהילה ועל העמקה באתגרים שהיא מציבה.

מגוון הזהויות היהודיות

826326 סמס' ב' ד"ר א' אקרמן שו"ת ב' 14: 30-13: 00

בקורס נעסוק באידיאולוגיה, ההתפתחות ההיסטורית וביסח להלכה של הזרמים השונים ביהדות המודרנית (החרדים, האורתודוכסים המודרניים, הרפורמים, הקונסרבטיבים והחילונים). בין היתר נעסוק בהוגים כמו אברהם גייגר, מדרכי קפלן, אברהם יהושע השל, אחד העם והרב קוק.

יחיד, משפחה וקהילה

1127858 סמס' א' ד"ר ג' גלזר חלד שו"ת ב' 16: 30-15: 00

המעבר מקולקטיביזם לאינדיבידואליזם מאפיין את התפתחותה של החברה המערבית ואת החיים במדינת ישראל. עם זאת דווקא הדגש החזק על אינדיבידואליזם, הוא שהביא לתחייתו ולשגשוגו המחודש של מושג הקהילה. נפתח את הקורס בעיון בהתפתחות ההיסטורית של מושג 'גן העדן האבוד', נשווה בין תיאוריות העוסקות בזהות הפרט בתקופה המודרנית והפוסט-מודרנית, נבחן את עלייתן של תיאוריות ופרקטיקות קהילתיות חדשות על רקע השינויים במבנה המשפחה, ונתוודע לעולם הקהילות האינטרנטי בעידן הגלובליזציה. נבחן גם את מגבלות החזון הקהילתי ואת המורכבויות שבהתאמתו לחברה אינדיבידואליסטית.

מבוא לתורה שבעל פה

214444 סמס' א' ד"ר ג' לנדאו שו"ת ב' 18: 30-17: 00

קורס זה יוקדש להקניית ידע בסיסי בתורה שבעל פה ודרכי התפתחותה. נסקור דרכים שונות שבהן פירשו יהודים את התורה וקבעו הלכה, מתחילת ימי הבית השני ועד לחיבור היצירות הגדולות של התנאים והאמוראים – המשנה והתוספתא, המדרשים והתלמודים – במאות הראשונות לספירה. נערוך היכרות ראשונית עם יצירות אלו, ונעמוד על מקצת תוכניהן ודרכי ההתהוותן, וזאת על רקע תמורות בחיי היהודים בתקופה ההיא.

יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא

926363 סמס' ב' פרופ' א' הולצר שו"ת ב' 18: 30-15: 00

כיצד עשויה להיראות 'למידה בחברותא ראויה' ועל בסיס אלו תיאוריות של למידה ופרשנות? באלו דרכים ניתן ללמד אחרים, לצמוח כאמנים של הלמידה בחברותא? קורס זה מושתת על התפיסה כי למידה בחברותא כרוכה באמנות דיאלוגית-לימודית עם טקסט, עם הזולת ועם העצמי, וכי אמנות זו דורשת למידה התנסותית, רפלקטיבית ועיונית, אישית וקבוצתית. הקורס מבוסס על עבודתו המחקרית והפדגוגית רבת השנים של המרצה ויישא אופי עיוני וסדנאי כאחד. ראשית, יתנסו משתתפי הקורס בלמידה של פרקטיקות מרכזיות של הלמידה בחברותא וכן יידרשו לעבודה על המדות' מכוונת ביחס לממדים האתיים והרוחניים של אמנות למידה זו. שנית, משתתפי הקורס ילמדו שיקולי דעת חינוכיים ופדגוגיים בפיתוח הלמידה בחברותא במרחב בית מדרשי.

תכנית משל"י – שנה א'

תלמוד למתחילים

215588 סמס' א' ד"ר א' פרנקל שו"ת ב' 10:00-08:30

מטרת הקורס היא הקניית ידע ויכולת בסיסיים של קריאה והבנה בתלמוד הבבלי. נעמוד על הקשר והיחס בין משנה וגמרא, נכיר את חכמי הגמרא העיקריים, נבין מהי סוגיה וכן נכיר את יסודות השפה הארמית הבבלית בדקדוק ובאוצר מלים. נתנסה גם בפרשנות הגמרא ונכיר גם את עולם כתבי היד של התלמוד הבבלי.

קריאה בפוסקים

315588 סמס' א' הרב ד' וילה שו"ת ב' 12:00-10:30

בקורס זה התלמידים ירכשו התמצאות ראשונית בספרות הפוסקים (ספרי הלכה וספרי פסקים), בספרי היסוד (רי"ף, רמב"ם, רא"ש, טור, שולחן ערוך), ובתהליך ההתפתחותי מימי התלמוד עד המאה השש עשרה. דגש יושם על מתודולוגיה שתאפשר להם ללמוד באופן עצמאי ולחקור נושאים חדשים בעתיד.

תלמוד למתקדמים בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה

215656 סמס' א' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12:00-08:30

קורס זה נועד לפתח מיומנויות בניתוח סוגיות מבבלי וירושלמי בתלמוד הירושלמי; להתחקות אחר תולדות העריכה של הסוגיות הללו, והתפתחות ההלכות שבהן הן עוסקות במשך תקופות התנאים והאמוראים; לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים, ולהשוות בינה לבין גישות המחקר החדשות.

תפילה: מקורות תלמודיים ויישומים עכשוויים

524545 סמס' ב' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12:00-08:30

בקורס זה נדון בסוגיות מעשיות בהלכות תפילה, תוך כדי בחינת פשוטם של המקורות התלמודיים העומדים ביסוד הלכות אלו; התחקות אחר הדרך שבה הבינו הפוסקים את המקורות הללו במשך הדורות, וניתוח פסקי הלכה עכשוויים, המתמודדים עם היבטים אקטואליים של הלכות אלו.

ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות

524545 סמס' ב' הרב פרופ' ד' גולניקין שו"ת ב' 12:00-08:30

החיים במדינה ריבונית מייצרים אתגרים חדשים בתחום ההלכה. נעמיק בתלמוד, בפוסקים ובספרות התשובות בכדי להתמודד עם אתגרים אלה ונחקר סוגיות כגון: מכירת או השכרת בית או קרקע ללא-יהודי; שרות של בחורי ישיבה בצבא; אכילת קטניות בפסח לאור מיזוג גלויות; חזרת יהודים מומרים כגון הפלשמורה ליהדות; צום בארבעת הצומות לאור קום המדינה; קבלת מצוות לגיור; שמירת סביבה מול אינטרס כלכלי – מקרה מכרה הפוספטים ליד העיר ערד; העליה לארץ כמצווה?; הכניסה להר הבית בזמן הזה.

מנהיגות בקהילה: בין תיאוריה למעשה, בין כריזמה לתשתית

913323 סמס' א' ד"ר ס' חזן ארונוף שו"ת ב 14: 30-13: 00

הקורס נועד להעלות בקרב הסטודנטים שאלות מרתקות על אלמנטים מהם נוצרת מנהיגות בקהילה. נבחן תיאוריות סוציולוגיות של מנהיגים ומנהיגות, נשאל איך מנהיגה בוחרת אורינטציה תיאורטית מתאימה לצרכים היומיומיים של עבודתה בקהילה? מהו האיזון הנכון בין ההשקפת העולם והרצון האישיים של המנהיגה לבין צרכי הקהילה? מעבר לדו-שיח על האיג'י מאמין שכל מנהיגה מוכרחה ליצור או לרכוש כבסיס למנהיגות, נכיר את עולם המנהיגות בקהילה דרך דוגמאות מן השטח -- מחזון עד ליישום. לכל אחד מן הסטודנטים ינתן מקום להבנייה של תמונת מנהיגות אישית עתידית, כזו המבוססת על זיהוי ומיפוי של צרכי הקהילה ועל העמקה באתגרים שהיא מציבה.

מגוון הזהויות היהודיות

826326 סמס' ב' ד"ר א' אקרמן שו"ת ב' 14: 30-13: 00

בקורס נעסוק באידיאולוגיה, ההתפתחות ההיסטורית וביסח להלכה של הזרמים השונים ביהדות המודרנית (החרדים, האורתודוכסים המודרניים, הרפורמים, הקונסרבטיבים והחילונים). בין היתר נעסוק בהוגים כמו אברהם גייגר, מדרכי קפלן, אברהם יהושע השל, אחד העם והרב קוק.

יחיד, משפחה וקהילה

1127858 סמס' א' ד"ר ג' גלזר חלד שו"ת ב' 16: 30-15: 00

המעבר מקולקטיביזם לאינדיבידואליזם מאפיין את התפתחותה של החברה המערבית ואת החיים במדינת ישראל. עם זאת דווקא הדגש החזק על אינדיבידואליזם, הוא שהביא לתחייתו ולשגשוגו המחודש של מושג הקהילה. נפתח את הקורס בעיון בהתפתחות ההיסטורית של מושג 'גן העדן האבוד', נשווה בין תיאוריות העוסקות בזהות הפרט בתקופה המודרנית והפוסט-מודרנית, נבחן את עלייתן של תיאוריות ופרקטיקות קהילתיות חדשות על רקע השינויים במבנה המשפחה, ונתוודע לעולם הקהילות האינטרנטי בעידן הגלובליזציה. נבחן גם את מגבלות החזון הקהילתי ואת המורכבויות שבהתאמתו לחברה אינדיבידואליסטית.

מבוא לתורה שבעל פה

214444 סמס' א' ד"ר ג' לנדאו שו"ת ב' 18: 30-17: 00

קורס זה יוקדש להקניית ידע בסיסי בתורה שבעל פה ודרכי התפתחותה. נסקור דרכים שונות שבהן פירשו יהודים את התורה וקבעו הלכה, מתחילת ימי הבית השני ועד לחיבור היצירות הגדולות של התנאים והאמוראים – המשנה והתוספתא, המדרשים והתלמודים – במאות הראשונות לספירה. נערוך היכרות ראשונית עם יצירות אלו, ונעמוד על מקצת תוכניהן ודרכי ההתהוותן, וזאת על רקע תמורות בחי היהודים בתקופה ההיא.

יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא

926363 סמס' ב' פרופ' א' הולצר שו"ת ב' 18:30-15:00

כיצד עשויה להיראות 'למידה בחברותא ראויה' ועל בסיס אלו תיאוריות של למידה ופרשנות? באלו דרכים ניתן ללמד אחרים, לצמוח כאמנים של הלמידה בחברותא?
קורס זה מושתת על התפיסה כי למידה בחברותא כרוכה באמנות דיאלוגית-לימודית עם טקסט, עם הזולת ועם העצמי, וכי אמנות זו דורשת למידה התנסותית, רפלקטיבית ועיונית, אישית וקבוצתית.
הקורס מבוסס על עבודתו המחקרית והפדגוגית רבת השנים של המרצה ויישא אופי עיוני וסדנאי כאחד. ראשית, יתנסו משתתפי הקורס בלמידה של פרקטיקות מרכזיות של הלמידה בחברותא וכן יידרשו ל'עבודה על המדות' מכוונת ביחס לממדים האתיים והרוחניים של אמנות למידה זו. שנית, משתתפי הקורס ילמדו שיקולי דעת חינוכיים ופדגוגיים בפיתוח הלמידה בחברותא במרחב בית מדרשי.

שנה ב'

תלמוד-- רמה א'

230111 א/ב הרב ד' וילה שו"ת ד' 12:00-08:30

הקורס יעסוק בסוגיות נבחרות מתוך התלמוד הבבלי, לרוב ברצף, על פי סדר דפי התלמוד. הסוגיות תהיינה משמעותיות מבחינת הלכה למעשה ו/או הערכים והשקפת העולם שהן משקפות. הסטודנטים יקבלו הכרות ראשונית עם דף הגמרא בתלמוד הבבלי. נתייחס לרבדים שבטקסט ונבדוק חלק מהמקבילות. יושם דגש על רכישת מונחי הדיון והלימוד הכי שכיחים. נלמד עם פירוש רש"י. במשך השנה נוסיף בהדרגה התייחסות לכתבי יד וספרות מחקר.

תלמוד-- רמה ב'

230112 א/ב הרב א' נוביס דויטש שו"ת ד' 12:00-08:30

הקורס יעסוק בסוגיות ממסכת סוכה פרקים רביעי וחמישי. נעיין בסוגיות הן מתוך נקודת מבט אקדמית והן מתוך נקודת מבט ישיבתית. יושם דגש על רובד התוכן והמשמעות של הסוגיה תוך עמידה על העמדות השונות בסוגיא, ופערים בין רובד הפרשנות למימרא. נתייחס לרבדים שבטקסט ונבדוק חלק מהמקבילות. בנוסף נערוך היכרות עם ספרות הראשונים, ונראה כיצד הראשונים השונים קוראים בסוגיות.

ארון הספרים היהודי א

811234 סמס' א' מרצים אורחים שו"ת ד' 15:00-12:45

בקורס נציץ לחלקים שונים בארון הספרים היהודי ונטעם מעט לעומק מהם, בחלק זה נטעם מן הספרות המקראית המאוחרת, נעיין בעולם התפילה בספרות חכמי ארצות האיסלם ועוד. לכל שיעור יקדם סדר הכנה של 45 דקות. (12:45-13:30) השיעור יתחיל ב 13:45.

ארון הספרים היהודי ב

821234 סמס' ב' מרצים אורחים שו"ת ד' 15:00-12:45

בקורס נציץ לחלקים שונים בארון הספרים היהודי ונטעם מעט לעומק מהם, בחלק זה נטעם מן הספרות החז"לית, נעיין בעולם ההלכה בספרות העברית של המאה העשרים ועוד. לכל שיעור יקדם סדר הכנה של 45 דקות. (12:45-13:30) השיעור יתחיל ב 13:45.

קריאות בפרשת השבוע א

414370 סמס' א' מרצים אורחים שו"ת א' 17:30-15:15

בלימוד נקרא את פרשת השבוע מזוויות שונות, בחלק זה נקרא את הפרשה בזווית מחקרית אקדמית (מחצית מן הקורס) ובמחצית השנייה במבט קבלי/ חסידי. השיעור ישלב בין זמן הכנה 15:15-16:00 וזמן שיעור 16:15-17:30.

קריאות בפרשת השבוע ב

424370 סמס' ב' מרצים אורחים שו"ת א' 17:30-15:15

בלימוד נקרא את פרשת השבוע מזוויות שונות, בחלק זה נקרא את הפרשה לאור המדרש וספרות חז"ל (מחצית מן הקורס) ובמחצית הנוספת לאור הספרות העברית.

קריאה בפוסקים

315588 סמס' א' הרב ד' וילה שו"ת ב' 12: 00-10: 30

בקורס זה התלמידים ירכשו התמצאות ראשונית בספרות הפוסקים (ספרי הלכה וספרי פסקים), בספרי היסוד (רי"ף, רמב"ם, רא"ש, טור, שולחן ערוך), ובתהליך ההתפתחותי מימי התלמוד עד המאה השש עשרה. דגש יושם על מתודולוגיה שתאפשר להם ללמוד באופן עצמאי ולחקור נושאים חדשים בעתיד.

תלמוד למתקדמים בבלי וירושלמי ברכות: עיון משווה

215656 סמס' א' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12: 00-08: 30

קורס זה נועד לפתח מיומנויות בניתוח סוגיות מבבלי ברכות ומקבילותיהן בתלמוד הירושלמי; להתחקות אחר תולדות העריכה של הסוגיות הללו, והתפתחות ההלכות שבהן הן עוסקות במשך תקופות התנאים והאמוראים; לפתח מיומנויות בקריאה והבנה של הפרשנות המסורתית לתלמודים, ולהשוות בינה לבין גישות המחקר החדישות.

תפילה: מקורות תלמודיים ויישומים עכשוויים

524545 סמס' ב' פרופ' מ' בנוביץ שו"ת ב' 12: 00-08: 30

בקורס זה נדון בסוגיות מעשיות בהלכות תפילה, תוך כדי בחינת פשוטם של המקורות התלמודיים העומדים ביסוד הלכות אלו; התחקות אחר הדרך שבה הבינו הפוסקים את המקורות הללו במשך הדורות, וניתוח פסקי הלכה עכשוויים, המתמודדים עם היבטים אקטואליים של הלכות אלו.

ריבונות יהודית במדינת ישראל – סוגיות הלכתיות

524545 סמס' ב' הרב פרופ' ד' גולניקין שו"ת ב' 10: 00-08: 30

החיים במדינה ריבונית מייצרים אתגרים חדשים בתחום ההלכה. נעמיק בתלמוד, בפוסקים ובספרות התשובות בכדי להתמודד עם אתגרים אלה ונחקר סוגיות כגון: מכירת או השכרת בית או קרקע ללא-יהודי; שרות של בחורי ישיבה בצבא; אכילת קטניות בפסח לאור מיזוג גלויות; חזרת יהודים מומרים כגון הפלשמורה ליהדות; צום בארבעת הצומות לאור קום המדינה; קבלת מצוות לגיור; שמירת סביבה מול אינטרס כלכלי – מקרה מכרה הפוספטים ליד העיר ערד; העליה לארץ כמצווה?; הכניסה להר הבית בזמן הזה.

מנהיגות בקהילה: בין תיאוריה למעשה, בין כריזמה לתשתית

913323 סמס' א' ד"ר ס' חזן ארונוף שו"ת ב' 14: 30-13: 00

הקורס נועד להעלות בקרב הסטודנטים שאלות מרתקות על אלמנטים מהם נוצרת מנהיגות בקהילה. נבחן תיאוריות סוציולוגיות של מנהיגים ומנהיגות, נשאל איך מנהיגה בוחרת/ אוריינטציה תיאורטית מתאימה לצרכים היומיומיים של עבודתה בקהילה? מהו האיזון הנכון בין ההשקפת העולם והרצון האישיים של המנהיגה לבין צרכי הקהילה? מעבר לדו-שיח על האיני מאמין שכל מנהיגה מוכרח/ה ליצור או לרכוש כבסיס למנהיגות, נכיר את עולם המנהיגות בקהילה דרך דוגמאות מן השטח -- מחזון עד ליישום. לכל אחד מן הסטודנטים יינתן מקום להבנייה של תמונת מנהיגות אישית עתידית, כזו המבוססת על זיהוי ומיפוי של צרכי הקהילה ועל העמקה באתגרים שהיא מציבה.

מגוון הזהויות היהודיות

826326 סמס' ב' ד"ר א' אקרמן שו"ת ב' 14: 30-13: 00

בקורס נעסוק באידיאולוגיה, ההתפתחות ההיסטורית וביסח להלכה של הזרמים השונים ביהדות המודרנית (החרדים, האורתודוכסים המודרניים, הרפורמים, הקונסרבטיבים והחילונים). בין היתר נעסוק בהוגים כמו אברהם גייגר, מדרכי קפלן, אברהם יהושע השל, אחד העם והרב קוק.

יחיד, משפחה וקהילה

1127858 סמס' א' ד"ר ג' גלזר חלד שו"ת ב' 16: 30-15: 00

המעבר מקולקטיביזם לאינדיבידואליזם מאפיין את התפתחותה של החברה המערבית ואת החיים במדינת ישראל. עם זאת דווקא הדגש החזק על אינדיבידואליזם, הוא שהביא לתחייתו ולשגשוגו המחודש של מושג הקהילה. נפתח את הקורס בעיון בהתפתחות ההיסטורית של מושג 'גן העדן האבוד', נשווה בין תיאוריות העוסקות בזהות הפרט בתקופה המודרנית והפוסט-מודרנית, נבחן את עלייתן של תיאוריות ופרקטיקות קהילתיות חדשות על רקע השינויים במבנה המשפחה, ונתוודע לעולם הקהילות האינטרנטי בעידן הגלובליזציה. נבחן גם את מגבלות החזון הקהילתי ואת המורכבויות שבהתאמתו לחברה אינדיבידואליסטית.

מבוא לתורה שבעל פה

214444 סמס' א' ד"ר ג' לנדאו שו"ת ב' 18: 30-17: 00

קורס זה יוקדש להקניית ידע בסיסי בתורה שבעל פה ודרכי התפתחותה. נסקור דרכים שונות שבהן פירשו יהודים את התורה וקבעו הלכה, מתחילת ימי הבית השני ועד לחיבור היצירות הגדולות של התנאים והאמוראים – המשנה והתוספתא, המדרשים והתלמודים – במאות הראשונות לספירה. נערוך היכרות ראשונית עם יצירות אלו, ונעמוד על מקצת תוכניהן ודרכי ההתהוותן, וזאת על רקע תמורות בחיי היהודים בתקופה ההיא.

יסודות להוראת אמנות הלמידה בחברותא

926363 סמס' ב' פרופ' א' הולצר שו"ת ב' 18: 30-15: 00

כיצד עשויה להיראות 'למידה בחברותא' ועל בסיס אלו תיאוריות של למידה ופרשנות? באלו דרכים ניתן ללמד אחרים, לצמוח כאמנים של הלמידה בחברותא? קורס זה מושתת על התפיסה כי למידה בחברותא כרוכה באמנות דיאלוגית-לימודית עם טקסט, עם הזולת ועם העצמי, וכי אמנות זו דורשת למידה התנסותית, רפלקטיבית ועיונית, אישית וקבוצתית. הקורס מבוסס על עבודתו המחקרית והפדגוגית רבת השנים של המרצה ויישא אופי עיוני וסדנאי כאחד. ראשית, יתנסו משתתפי הקורס בלמידה של פרקטיקות מרכזיות של הלמידה בחברותא וכן יידרשו ל'עבודה על המדות' מכוונת ביחס לממדים האתיים והרוחניים של אמנות למידה זו. שנית, משתתפי הקורס ילמדו שיקולי דעת חינוכיים ופדגוגיים בפיתוח הלמידה בחברותא במרחב בית מדרשי.

מבוא לתורה שבעל פה

214444 סמס' א' ד"ר ג' לנדאו שו"ת ב' 18:30-17:00

קורס זה יוקדש להקניית ידע בסיסי בתורה שבעל פה ודרכי התפתחותה. נסקור דרכים שונות שבהן פירשו יהודים את התורה וקבעו הלכה, מתחילת ימי הבית השני ועד לחיבור היצירות הגדולות של התנאים והאמוראים – המשנה והתוספתא, המדרשים והתלמודים – במאות הראשונות לספירה. נערוך היכרות ראשונית עם יצירות אלו, ונעמוד על מקצת תוכניהן ודרכי ההתהוותן, וזאת על רקע תמורות בחיי היהודים בתקופה ההיא.

חלק ג':

**תקנון משמעת אקדמית
לוח שנה**

תקנון משמעת אקדמית

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר הוא מוסד דתי הרואה בחומרה רבה כל ניסיון להעתיק או להונות בעבודות ובמבחנים או בכל ענין אחר לא רק מפני שהדבר אינו מקובל בעולם האקדמי אלא מכיוון שמעשה כזה עומד בניגוד מוחלט לערכים הנשגבים של היהדות לדורותיה.

ערך האמת כתוב בתורה ושנוי בנביאים ומשולש בכתובים. כתוב בתורה: "מדבר שקר תרחק" (שמות כ"ג:ז'): ושנוי בנביאים: "שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפייהם לשון תרמית" (צפניה ג':י"ג) ומשולש בכתובים: "על כן שנאתי כל אורה שקר (תהילים קי"ט: ד). וכן גרסינן בתלמוד: "אמר רבי חנינא: "חותמו של הקב"ה אמת" (שבת נ"ה ע"א). וכן אנו מתפללים בסידור התפילה: "לעולם יהא אדם... מודה על האמת ודובר אמת בלבבו". לפיכך, תרבות המרכז מבוססת על אימון הדדי.

יתר על כן, היהדות מתנגדת ל"גניבת דברים", וכלשונו של ירמיהו הנביא: "לכן הנני על הנביאים נאום ה' מגנבי דברי איש מאת רעהו" (ירמיהו כ"ג: ל'). וכן שנינו בפרק קנין תורה: "שכל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" (אבות ו':ו') ומאידך גיסא: "כל מי שאינו אומר דבר בשם אומרו עליו הכתוב אומר 'אל תגזול דל כי דל הוא' (משלי כ"ב: כ"ב)" (מדרש תנחומא, במדבר, סימן כ"ז).

1. אסור לתלמידים לדווח דיווח שקר, להעתיק מחבריהם או לצטט דברים ממחבר אחר מבלי לציין את מקורו במבחן, במבחן בית, בעבודה, בעבודה סמינריונית ובעבודת גמר ו/או לדווח כל דיווח שקר בבית המדרש או מחוצה לו.

2. תלונה על חשד בעבירה אתית או בעבירת משמעת תוגש בכתב על ידי המורה לדיקן בית המדרש שתעביר אותה לוועדת המשמעת. התלמידים החשודים בעבירה יופיעו בפני הוועדה.

3. וועדת המשמעת תורכב ממורים ותלמידים/ה מתכנית המ.א. במכון שכטר. הדיקן רשאי לשמש כמשקיף בוועדת משמעת.

תלמידים שנמצאו אשמים בעברת משמעת צפויים לאחד או לאחדים מן העונשים הבאים:

א. נזיפה

ב. הורדת נקודות מאותו מבחן או עבודה

ג. פסילת הבחינה או העבודה הנידונה

ד. פסילת כל הקורס או נקודות הזכות (תלמיד בקורס חובה יצטרך לחזור על אותו קורס; תלמידים בקורס רשות יצטרכו לחזור על אותו קורס או על קורס אחר כדי להשלים את נקודות הזכות).

ה. פסילת סמסטר של לימודים

ו. פסילת שנת הלימודים

ז. הרחקה מבית המדרש לתקופה מוגדרת

ח. הרחקה מבית המדרש לצמיתות

ט. רישום דבר ההרשעה והעונש בגיליון הציונים

י. ביטול הנחה בשכר לימוד, מלגה בחלקה או במלואה

לימודים שלמד תלמיד במסגרת כלשהיא בתקופת הרחקתו מהמכון לא יוכרו כמזכים בנקודות זכות.

4. בתום התהליך ייכתב מכתב עם פירוט העבירה ועונשה שיוכנס לתיקם האישי של התלמידים.

5. אנו מקווים שתלמידי בית המדרש יתייחסו אל כל האמור בכובד ראש כדי שלא נצטרך לטפל בעבירות משמעת כלל וכלל.

לוח שנה לשנת הלימודים תשע"ז

01.07.2016	יום שישי, כ"ה סיוון, תשע"ו	פתיחת קורסי השלמה
31.07.2016	יום ראשון, כ"ה תמוז, תשע"ו	סיום קורסי השלמה
26.10.2016	יום רביעי, כ"ד תשרי, תשע"ז	יום אוריינטציה – רבנות
30.10.2016	יום ראשון, כ"ח תשרי, תשע"ז	פתיחת סמסטר א' - רבנות
31.10.2016	יום שני, כ"ט תשרי, תשע"ז	מפגש היכרות ולמידה משותפת
06.11.2016	יום ראשון, ה' חשון, תשע"ז	פתיחת שנת הלימודים
-25.11.2016	יום שישי, כ"ד חשון, תשע"ז	שבת יחד
26.11.2016	עד שבת, כ"ה חשון, תשע"ז	
-25.12.2016	יום ראשון, כ"ה כסלו, תשע"ז	חופשת חנוכה
29.12.2016	עד יום חמישי, כ"ט כסלו, תשע"ז	
26.12.2016	יום שני, כ"ו כסלו, תשע"ז	פעילות מיוחדת- משל"י
11.01.2017	יום רביעי, י"ג טבת, תשע"ז	סיום סמסטר א' – רבנות
11.02.2017	יום שישי, י"ד שבט, תשע"ז	סיום סמסטר א'
02.02.2017	יום חמישי, ו' שבט, תשע"ז	פתיחת סמסטר ב' – רבנות
13.02.2017	יום שני, י"ז שבט, תשע"ז	פעילות מיוחדת – משל"י
05.03.2017	יום ראשון, ז' אדר, תשע"ז	פתיחת סמסטר ב'
12-13.03.2017	יום ראשון ושני, י"ד-ט"ו אדר תשע"ז	חופשת פורים
-05.04.2017	יום רביעי, ט' ניסן תשע"ז	חופשת פסח
18.04.2017	עד יום שלישי, כ"ב ניסן תשע"ז	
24.04.2017	יום שני, כ"ח ניסן תשע"ז	טקס יום השואה
30.04.2017	יום ראשון, ד' אייר תשע"ז	טקס יום הזיכרון לחללי צה"ל
-01.05.2017	יום שני, ה' אייר תשע"ז	חופשת יום הזיכרון
02.05.2017	עד יום שלישי, ו' אייר תשע"ז	ויום העצמאות
-30.05.2017	יום שלישי, ה' סיון תשע"ז	חופשת שבועות
31.05.2017	עד יום רביעי, ו' סיון תשע"ז	
25.05.2017	יום חמישי, כ"ט אייר, תשע"ז	סיום סמסטר ב' - רבנות
-25.05.2017	יום חמישי, כ"ט אייר, תשע"ז	תכנית לימודים מיוחדת לתלמידי
27.06.2017	עד יום ג', תמוז, תשע"ז	התכנית הישראלית
27.06.2017	יום שלישי, ג' תמוז, תשע"ז	סיום סמסטר ב'
03.07.2017	יום שני, ב' תמוז, תשע"ז	בחינות + מפגש סיום שנה
04.09.2017	יום שני, י"ג תמוז, תשע"ז	מפגש מיוחד לחודש אלול

בית המדרש לרבנים ע"ש שכטר

רח' אברהם גרנות 4

ת.ד. 16080 ירושלים 91160

טל' 074-7800-712

פקס 02 - 6790840